

Koronakríza preverila nás všetkých. Zodpovednosť, obetavosť a odvaha sa ukázali ako rozhodujúce

Alebo ako si zachovať zdravý rozum...

Keď sme na prelome rokov 2019 a 2020 sledovali situáciu so šírením koronavírusovej nákazy v Číne, síce to vyvolalo v nás ľudský i odborný záujem, ale pripadalo nám to veľmi vzdialené, a to nielen geograficky, ale aj vo vzťahu k našej spoločenskej realite. Na rok 2020 sme si plánovali svoje pracovné aktivity, pedagogickú prácu, výskumné úlohy, odborné, vedecké, kultúrne i športové podujatia, jednoducho všetko, čo k univerzitnému životu patrí. Január bol ešte štandardný, vo februári bola vrcholnou udalosťou návšteva pani prezidentky Zuzany Čaputovej, čo nás optimisticky naladilo do ďalšej práce. Letný semester sa ešte ani poriadne nerozbehol, keď začali prichádzať alarmujúce správy o šírení nového koronavírusu po Európe. Počet infikovaných ľudí v Taliansku, stovky a neskôr tisíce obetí dávalo tušiť, že ľudstvo bude vystavené obrovskej skúške, ktorej výsledok nebude vôbec jednoznačný. Začiatok marca priniesol prvé prípady nákazy na Slovensku. Už vtedy bolo jasné, že nový koronavírus zasiahne do životov nás všetkých a budeme musieť čeliť situácii, ktorej vývoj nevieme odhadnúť. Paniku v nás úspešne vyvolávali predpovede prognostikov a varovania epidemiológov. Ekonomické následky sme v tom období ešte nevnímali.

Prerušená prezenčná forma výučby

Univerzita je prostredie, v ktorom sa stretávajú stovky študentov, učiteľov, zamestnancov, klientov kliník, t. j. ľudí s rôznou epidemiologickou anamnézou, a preto je to z nákazového hľadiska vysokorizikové prostredie. Z tohto dôvodu, ešte predtým, ako o tom rozhodol ústredný krízový štáb, sa stretol krízový štáb univerzity a v záujme ochrany zdravia zamestnancov a študentov univerzity sme od 10. 3. 2020 prerušili prezenčnú formu výučby. Vo štvrtok 12. 3. 2020 opäť zasadol krízový štáb univerzity, kde sa rozhodlo, že pedagogický proces bude prebiehať formou samoštúdia, zrušili sa všetky štátne skúšky vrátane dizertačných skúšok, habilitačné a inauguračné prednášky, zrušili sa výjazdy a exkurzie, zatvorila sa jedáleň v areáli univerzity a študentských domovoch a tiež sa zatvorili študentské domovy, kde sme za prísnych hygienických opatrení umožnili ubytovanie zahraničným študentom, ktorí sa nevedeli dopraviť do svojich materských krajín. Všetkým zamestnancom bolo poskytnuté pracovné voľno s náhradou mzdy okrem tých, ktorí zabezpečovali nepretržitú a nevyhnutnú prevádzku na danom pracovisku. Všetci zamestnanci počas pracovného voľna s náhradou mzdy boli povinní prijímať služobné telefonické hovory, reagovať na mailovú komunikáciu a plniť pracovné

úlohy v rámci daných možností. Zrušili sa všetky odborné, spoločenské, kultúrne, klubové, športové a iné hromadné podujatia. Bolo zrušené aj plánované riadne zasadnutie Akademického senátu UVLF. Súčasne sme sprísnilí denný hygienický režim priestorov a osôb na pracoviskách univerzity podľa odporúčaní Ministerstva zdravotníctva SR. Tieto opatrenia boli predmetom príkazu rektorky č. 4/2020 a mali platiť od 16. 3. do 29. 3. 2020.

Úloha: chrániť zdravie a zabezpečiť nevyhnutnú prevádzku vyžadovala od vedenia mimoriadne nasadenie

Obdobie, ktoré nasledovalo po 16. marci, prinieslo množstvo nových problémov a úloh, ktoré bolo treba akútne riešiť. Spoločnosť bola paralyzovaná, ovládol nás strach o naše zdravie a zdravie našich blízkych, zlyhávali dodávky liekov, dezinfekčných prostriedkov a ochranných pomôcok. Síce v obmedzenom režime, ale v prevádzke bola Univerzitná veterinárna nemocnica, kliniky, lekáreň, účelové zariadenia, ktoré poskytovali starostlivosť o zvieratá. Naďalej pokračovali práce aj na stavbách s cieľom znížiť energetickú náročnosť budov. A všade boli zamestnanci, ktorých zdravie bolo treba chrániť, čo sa stalo našou prioritou. Všetky sily sme venovali zabezpečeniu nevyhnutnej prevádzky a plneniu neodkladných úloh. Vedenie univerzity sa stretávalo každý týždeň za prísnych protiepidemických opatrení, aby riešilo pripravenosť univerzity na mimoriadnu situáciu a stále sme verili, že situácia sa čoskoro zlepší.

Nestalo sa tak, a preto v nadväznosti na opatrenia vlády zo dňa 23. 3. 2020 v súvislosti s vývojom šírenia infekcie koronavírusom COVID-19 v európskom priestore som zvolala

ďalšie zasadnutie krízového štábu a informovala prítomných o pretrvávajúcej epidemiologickej situácii a dodržiavaní doteraz prijatých opatrení. Následne bol vydaný príkaz rektorky č. 6/2020, ktorý upravoval pracovný režim v termíne od 30. 3. do 30. 4. 2020. V termíne od 30. 3. 2020 do 5. 4. 2020 a v termíne od 20. 4. 2020 do 30. 4. 2020 vysokoškolským učiteľom, výskumným pracovníkom a THP zamestnancom rektorátu, ktorí zabezpečujú nevyhnutný administratívny chod, bola nariadená práca z domu. Ostatným THP zamestnancom a zamestnancom robotníckych povolání bolo poskytnuté pracovné voľno s náhradou mzdy, okrem tých, ktorí zabezpečovali nepretržitú a nevyhnutnú prevádzku na danom pracovisku. Za nevyhnutnú prevádzku bola považovaná len prevádzka vlastnej ochrany UVLF, prevádzka klinických pracovísk, prevádzka lekárne, prevádzka účelových zariadení, vývoz odpadu, dovoz krmiva, poštové služby a zabezpečenie administratívneho chodu. V termíne od 6. 4. 2020 do 19. 4. 2020 bolo nariadené všetkým zamestnancom hromadné čerpanie dovolení, okrem zamestnancov, ktorí zabezpečovali nepretržitú prevádzku a nevyhnutnú prevádzku.

Komunikácia so študentami, hľadanie odpovedí, sťahovanie

Organizácia vyučovacieho procesu vo všetkých študijných programoch a stupňoch štúdia pokračovala dištančnou formou. Rozhodlo sa, že postupové skúšky za ak. rok 2019/2020 budú vykonávané elektronickým spôsobom v systéme Moodle. Veľmi dôležitou sa stala otázka, akým spôsobom budú prebiehať štátne skúšky, obhajoby záverečných prác a prijímacie skúšky.

Súčasne prebiehala veľmi intenzívna komunikácia so študentami, či už prostredníctvom sociálnych sietí, alebo priamou mailovou komunikáciou. Bolo pochopiteľné, že pociťovali neistotu, chceli vedieť, či im bude umožnené ukončiť akademický rok, obávali sa o svoje záverečné skúšky aj či sa im podarí ukončiť štúdium. Nemali sme odpovede na všetky ich otázky, ale uistovali sme ich, že urobíme všetko preto, aby ich štúdium bolo zabezpečené čo najlepšie, ako to za daných okolností pôjde, a aby zároveň pri tom nebolo ohrozené ich zdravie. Zvlášť komplikovaná situácia bola u zahraničných študentov, ktorí váhali, či odídu do svojich domovských krajín s rizikom, že sa nebudú môcť vrátiť, alebo zostanú na Slovensku ďaleko od svojich blízkych. Náročným procesom bolo aj postupné vysťahovanie študentov zo študentských domov, ktorým sme už v apríli odpustili poplatok za ubytovanie, ako o tom hovoril príkaz rektorky č. 5. Vysťahovanie bolo rozložené na niekoľko dní, aby nedošlo k ohrozeniu zdravia a majetku študentov a prebehlo bez problémov. Na internáte stále zostalo pár desiatok zahraničných študentov, ktorí nemohli odísť domov.

Košické univerzity spoločne aj v zlých časoch

Pri organizácii pracovného a výučbového režimu sme sa snažili o koordinovaný postup v rámci všetkých troch košických verejnoprávnych univerzít. Pravidelne sme spolu s prof. Kmeťom, rektorom Technickej univerzity Košice, a prof. Sovákom, rektorom UPJŠ v Košiciach, riešili túto zložitú situáciu po zavedení opatrení na zabránenie šírenia pandémie koronavírusu COVID-19. Cítili sme, že v tejto vyhrotenej situácii musíme zaujať jednoznačné stanovisko aj v súvislosti s vnímaním vedy a vedeckých inštitúcií. Naša univerzita

sa ako člen Združenia výskumne a technicky orientovaných univerzít (Združenie V7) a Slovenskej akadémie vied pripojila k vyhláseniu „Dôverujme vede a inštitúciám, ktoré kvalitnú vedu pestujú“ a k výzve k celospoločenskej diskusii o prehodnotení modelu financovania sektora vedy v Slovenskej republike, ktorú sme podpísali 6. 4. 2020.

Priorita: končiace ročníky, štátnice a obhajoby

V priebehu apríla sme si začali uvedomovať, že jednou z najdôležitejších úloh bude vytvoriť podmienky pre študentov končiacich ročníkov, aby mohli štúdium ukončiť záverečnými skúškami a obhajobami záverečným prác tak, ako to stanovuje zákon. Prioritou bolo, aby ich diplom nebol nikdy v budúcnosti spochybňovaný len preto, že bol získaný v tejto mimoriadnej situácii. Rozhodnutie o tom, ako budeme štátne skúšky realizovať, padlo ešte skôr, ako bola prijatá legislatívna zmena. Nezávislosť akademického prostredia a autonómia univerzít nám vytvorila pôdu na takéto, v tom čase odvážne, rozhodnutie. Vyžadovala si ho ale situácia a bolo našou povinnosťou upokojiť študentov, ktorí boli vo veľkej neistote, čo bude ďalej.

Aktívne sme vstupovali do prípravy návrhu legislatívnych zmien vo vysokoškolskom zákone, ktorý by reflektoval súčasnú krízovú situáciu a uľahčil fungovanie vysokých škôl. Až koncom apríla bola schválená novela zákona o vysokých školách, ktorá nadobudla účinnosť dňom vyhlásenia 25. 4. 2020. Pre nás najdôležitejším bodom tejto novely bola možnosť dištančného vykonania štátnych skúšok a zabezpečenia ich verejného charakteru online prenosom. Súčasne bol vydaný súbor opatrení Úradu verejného zdravotníctva k realizácii štátnych skúšok. Stanovený legislatívny rámec nám umožnil podrobne rozpracovať organizáciu štátnych skúšok, ktoré na našej univerzite môžu prebiehať prezenčnou, a v prípade potreby aj dištančnou formou. Vďaka enormnému úsiliu našich „počítačových“ expertov sa nám podarilo také technické zázemie štátnych skúšok, aké nemá žiadna iná univerzita.

Mesiac apríl je aj mesiacom, kedy schvaľujeme výročnú správu o činnosti a návrh rozpočtu na daný kalendárny rok. Ani tento rok tomu nebolo inak, avšak spôsobom netradičným. Vedecká rada materiál prerokovávala per rollam, akademický senát online v systéme MS Teams. Nová skúsenosť a dôkaz toho, že krízová situácia vyžaduje krízové riešenia, a že sa to dá aj takto.

Zamestnanci v upravenom režime

V apríli už bolo jasné, že život sa tak rýchlo nevráti do normálu. Bolo potrebné zvolať ďalšie krízové zasadnutie vedenia na deň 29. 4. 2020, aby sme v nadväznosti na prijaté opatrenia vlády SR a Úradu verejného zdravotníctva SR informovali o aktuálnej epidemiologickej situácii a potrebe prehodnotiť a aktualizovať prijaté opatrenia. Krízový štáb sa v rámci diskusie a návrhov uzniesol na opatreniach, ktoré odporučil vydať ako príkaz rektorky v termíne od 1. 5. 2020 až do odvolania. Príkaz rektorky č. 7/2020 zo dňa 29. 4. 2020 tak veľmi podrobne upravil plnenie pracovných povinností všetkých kategórií zamestnancov v tomto období.

Vysokoškolským učiteľom a výskumným pracovníkom bola určená práca z domu, pričom ale sa už umožnilo vykonávať nevyhnutné pedagogické aktivity (napr. zabezpečenie štátnych skúšok) a vedecko-výskumné aktivity (napr. zabezpečenie projektov a vedecko-výskumných úloh) na praco-

visku pri dodržiavaní všetkých zverejnených opatrení vlády SR a Úradu verejného zdravotníctva SR. TPH a R zamestnancom s výnimkou zamestnancov zabezpečujúcich nevyhnutnú a nepretržitú prevádzku bol udelené pracovné voľno s náhradou mzdy v sume 80 % funkčného platu, najmenej však v sume minimálnej mzdy.

Vývoj nákazovej situácie v máji umožnil uvoľňovanie mimoriadnych opatrení na úrovni štátu. Školy sa ale ešte neotvárajú. U nás sa už rozbehli štátne skúšky a obhajoby záverečných prác, pričom učitelia i študenti oceňujú možnosť vykonať ich prezenčne akceptujúc všetky protiepidemické opatrenia. Jedinou záverečnou skúškou, ktorá bude prebiehať kompletne online, je štátnica v bakalárskom spoločnom študijnom programe náuka o živočíchoch, kde sú všetci študenti a časť štátnicovej komisie v Nórsku. Ostatnú výučbu v tomto akademickom roku ukončíme dištančnou formou a budeme veriť, že v septembri sa výučbový proces presunie z virtuálneho sveta do sveta reálneho.

Všetko zlé je na niečo dobré

Ako sa vraví, všetko zlé je na niečo dobré. Táto bezprecedentná situácia nás posunula v online vyučovaní, naučila nás novým zručnostiam, e-learningové aktivity, ktoré sme predtým odmietali, sa stali nevyhnutnosťou. Predsa len sa tešíme na priamu komunikáciu so študentami, nie len cez skype, moodle, zoom a ďalšie platformy, akokoľvek dokonalé by boli. Chceme mať so študentami očný kontakt, naučiť ich zručnostiam v laboratóriách a na klinikách priamo. Medicínske a farmaceutické odbory si to vyžadujú. Chýba nám to a verím, že to chýba aj študentom.

Tak ako prichádzali stále nové informácie o šírení COVID-19 pandémie, množili sa aj otázky o možnej úlohe zvierat v jej prenose. Bolo len samozrejmé, že sa na nás ako odborníkov vo veterinárnej medicíne a virológii obracali nielen médiá, ale aj široká verejnosť. Publikovali sme a prezentovali v médiách súborné informácie o koronavírusoch, ich zoonotickom potenciáli, cestách prenosu a upozorňovali sme majiteľov zvierat o možnom riziku. Som rada, že ani v tejto oblasti sme ako jediná veterinárna univerzita na Slovensku nezlyhali a dokázali sme poskytnúť relevantné, ale najmä odborné informácie v záplave všetkých hoaxov a fám.

Kríza preveruje charaktery

Koronavírusová kríza kládla veľké nároky aj na našu zodpovednosť, osobnú disciplínu, ohľaduplnosť k ostatným a racionálny nadhľad. Ukázalo sa, kto je ochotný urobiť aj niečo navyše, obetovať svoj osobný komfort v záujme fungovania celku. Ukázali sa aj takí, ktorí si nedali ani tú námahu, napriek tomu, že dostávali plný plat, aby si prečítali pracovný e-mail, reagovali na telefón a elektronické vzdelávanie zostalo pre nich veľkou neznámou. Na rozdiel od veľkej časti populácie, ktorá v týchto ťažkých časoch prišla o prácu, zdroj príjmu a životné istoty, my sme vlastne tie ekonomické následky doteraz až tak nepocítili. Budúcnosť nie je ružová. Následky krízy, ktorá ešte ani nie je za nami, bude celá spoločnosť vrátane vysokých škôl znášať ešte dlho. Musíme sa na to pripraviť. Zvládneme to len poctivou a systematickou prácou.

Na záver mi dovoľte vysloviť poďakovanie všetkým, ktorí pomohli zvládnuť univerzite túto krízovú situáciu. Mimoriadne oceňujem aktivitu študentov – farmaceutov, ktorí pomáhali v lekárnach. Nesmierne si vážim všetkých pracovníkov kliník a univerzitnej lekárne, ktorí aj v tom najvypätejšom období dokázali zabezpečiť starostlivosť o pacientov a ustajnené zvieratá. Moja vďaka patrí všetkým administratívnym pracovníkom, ktorí robili uzávierky a ďalšiu nevyhnutnú agendu, pracovníkom prevádzky, ktorí neúnavne zháňali dezinfekčné prostriedky a ochranné pomôcky a starali sa o to, aby nádherný areál našej školy nespustol a bolo z neho cítiť jar. Aj naše účelové zariadenia vrátane študentských domovov fungovali len vďaka všetkým zamestnancom zabezpečujúcim ich nevyhnutnú prevádzku. Obrovské nároky boli kladené na pracovníčky študijného oddelenia a oddelenia IKT. Bez ich nasadenia by sme dištančnú výučbu a režim štátnic nemohli zvládnuť. Ďakujem, boli a ste skvelí.

Táto doba praje heslám. Od „zostaňme doma“, cez „zostaňme zodpovední“, prejdime už k heslu „podme zodpovedne do práce“. Pre mňa osobne ale dominantným zostáva heslo „spolu to zvládneme“.

Jana Mojžišová
rektorka

Vybrané z programu rektorky Dr. h. c. prof. MVDr. Jany Mojžišovej, PhD.

- Do realizácie akýchkoľvek plánov rektorky prof. Mojžišovej na mesiac marec a apríl zasiahla celosvetová pandémia súvisiaca s ochorením COVID-19. Aby sa zabránilo prenosu choroby boli zrušené všetky zahraničné i domáce služobné cesty, účasť na výročných konferenciách všetkých asociácií a združení, zasadnutia samosprávnych orgánov, vedeckých a správnych rád, akékoľvek domáce i zahraničné konferencie, spoločenské, kultúrne a športové podujatia či akékoľvek iné stretnutia. Rokovania, ktoré nezniesli odklad, sa presunuli do online priestoru a rektorka univerzity počas uplynulých dvoch mesiacov absolvovala viaceré video konferencie slovenských i svetových organizácií, medzi ktorými boli EUA 2020 General Assembly, ECCVT a i.

- Do začiatku platnosti prvých opatrení na zníženie rizika šírenia ochorenia COVID-19 dňa 10. 3. 2020 sa podarilo dňa 5. 3. 2020 realizovať pracovné stretnutie vedenia univerzity s prezídiom Komory veterinárnych lekárov SR v zasadačnej miestnosti rektorátu UVLF v Košiciach a zasadnutie Správnej rady ŠPP v Zemplínskej Teplici 10. 3. 2020. (→ bližšie informácie v samostatných príspevkoch)
- Dňa 25. 3. 2020 sa rektorka UVLF prof. Mojžišová zúčastnila na pôde Technickej univerzity Košice na pracovnom stretnutí rektorov košických verejnoprávnych univerzít spolu s prof. Kmeťom z TUKE a prof. Sovákom z UPJŠ. Podnetom na toto pracovné stretnutie bola snaha o koordinovaný postup vysokých škôl pri riešení zložitej situácie po zavedení opatrení na zabránenie šírenia pandémie koronavírusu COVID-19. (→ bližšie informácie v samostatnom príspevku)
- Rektorka prof. Mojžišová zvolala dňa 9. 3. 2020 zasadnutie krízového štábu, kde informovala prítomných o aktuálnej epidemiologickej situácii, aby spolu hľadali

- opatrenia na zníženie ohrozenia zdravia študentov a zamestnancov univerzity. V nadväznosti na zasadnutie krízového štábu vydala príkaz rektorky č. 3/2020, ktorým od 10. 3. prerušila prezenčnú formu vyučovania a pedagogický proces mal pokračovať formou samoštúdia. Boli zrušené všetky výjazdy, exkurzie, zahraničné služobné cesty a prijali sa aj ďalšie opatrenia.
- Ďalšie zasadnutie krízového štábu sa konalo pod vedením rektorky univerzity dňa 12. 3. 2020, jeho závery sa premietli do príkazu rektorky č. 4/2020, ktorý v termíne od 16. 3. do 29. 3. 2020 upravoval dištančný priebeh pedagogického procesu, zrušil štátne skúšky, zatvoril študentské domovy a jedálne, a všetkým zamestnancom, ktorí nezabezpečujú nevyhnutnú prevádzku bolo poskytnuté pracovné voľno s náhradou mzdy.
 - Po 16. marci sa program rektorky prof. Mojžišovej sústredil na riešenie všetkých bezpečnostných, hygienických, študijných organizačných a iných úloh, ktoré stáli pred univerzitou v tomto bezprecedentnom období. Každý týždeň sa za prísnych bezpečnostných opatrení stretávala rektorka s prorektormi, kvestorom a predsedom akademického senátu na zasadnutiach vedenia a na zasadnutiach krízového štábu, aby nielen reagovali na aktuálny vývoj situácie, ale aby zabezpečili jednak nevyhnutné fungovanie všetkých organizačných zložiek univerzity a plnenie neodkladných úloh, a to nielen obvyklých (napr. pripomienkovanie návrhu sadzovníka poplatkov za úkony Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo, požiadavka SRK v spolupráci s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR poslať návrh legislatívnych zmien vo vysokoškolskej legislatíve, ktorá bude reflektovať súčasnú krízovú situáciu a uľahčí fungovanie vysokých škôl, boli zaslané materiály na hlasovanie per rollam pre vedeckú radu a na rokovanie akademického senátu), ale aj tých, ktoré priniesla mimoriadna situácia spôsobená pandemiou, jednak dopredu pripravili novú podobu štátnych záverečných skúšok i prijímacích skúšok.
 - Dňa 26. 3. 2020 sa opäť konalo krízové zasadnutie vedenia, na základe ktorého bol vydaný príkaz rektorky

č. 6/2020, ktorým sa predĺžila účinnosť príkazu rektorky č. 4/2020 zo dňa 12. 3. 2020 v termíne do 30. 4. 2020 s niektorými výnimkami. V termíne od 30. 3. 2020 do 5. 4. 2020 a v termíne od 20. 4. 2020 do 30. 4. 2020 bola vysokoškolským učiteľom, výskumným pracovníkom a THP zamestnancom rektorátu, ktorí zabezpečujú nevyhnutný administratívny chod, nariadená práca z domu. Ostatným THP zamestnancom a zamestnancom robotníckych povolání poskytujem pracovné voľno s náhradou mzdy, okrem tých, ktorí budú zabezpečovať nepretržitú a nevyhnutnú prevádzku na danom pracovisku. V termíne od 6. 4. 2020 do 19. 4. 2020 bolo nariadené všetkým zamestnancom hromadné čerpanie dovolení, okrem zamestnancov, ktorí budú zabezpečovať nepretržitú prevádzku a nevyhnutnú prevádzku.

- Dňa 6. 4. 2020 sa rektorka UVLF v Košiciach prof. Mojžišová zúčastnila videokonferencie s ďalšími zástupcami Združenia siedmich výskumne a technicky orientovaných univerzít a Slovenskej akadémie vied, z ktorej bolo vydané vyhlásenie o stave a perspektívach spoločenského ohodnotenia slovenskej vedy. (→ bližšie informácie v samostatnom príspevku)
- Dňa 29. 4. 2020 rektorka prof. Mojžišová viedla ďalšie krízové zasadnutie vedenia, aby v nadväznosti na prijaté opatrenia vlády SR a Úradu verejného zdravotníctva SR informovala o aktuálnej epidemiologickej situácii a potrebe prehodnotiť a aktualizovať prijaté opatrenia. Krízový štáb sa v rámci diskusie a návrhov uzniesol na opatreniach, ktoré odporučil vydať ako príkaz rektorky v termíne od 1. 5. 2020 až do odvolania. Príkaz rektorky č. 7/2020 zo dňa 29. 4. 2020 tak veľmi podrobne upravil plnenie pracovných povinností všetkých kategórií zamestnancov v tomto období. V súvislosti s pretrvávajúcou epidemiologickou situáciou bolo potrebné zabezpečiť organizáciu štátnych záverečných skúšok v ak. roku 2019/2020 tak, aby boli dodržané všetky nariadenia vlády SR a Úradu verejného zdravotníctva SR. Krízový štáb v rámci diskusie došiel k rozhodnutiu realizovať štátnice prezenčnou, v prípade potreby aj on-line formou.

- Dňa 7. 3. 2020 začal prípravný kurz pred prijímacími pohovormi pre záujemcov o štúdium v ŠP všeobecné veterinárske lekárstvo, hygiena potravín a farmácia v slovenskom jazyku. Kurz sa uskutočnil v pavilóne chemických disciplín a zúčastnilo sa ho 65 uchádzačov o štúdium. Následne bol kurz z dôvodu COVID-19 pandémie zrušený.
- Dňa 10. 3. 2020 sa v dôsledku pandémie COVID-19 ukončila na UVLF v Košiciach prezenčná forma výučby. Slovenským študentom bolo odporúčené odcestovať domov s cieľom znížiť vysokú koncentráciu študentov na internátoch a v priestoroch univerzity. Postavenie zahraničných študentov však bolo vzhľadom na nejasný vývoj situácie oveľa komplikovanejšie. Mnohí sa nevedeli rozhodnúť, či majú ostať, alebo sa vrátiť domov. Ich rozhodovanie na začiatku komplikovali aj nejednoznačné odporúčania a stanoviská európskych, slovenských, ale aj ich domovských autorít a zároveň strach z nemožnosti návratu a absolvovania štúdia pri uzatvorení hraníc a zákaze cestovania.

Zagendy MVDr. Martina Tomka, PhD., prorektora pre vzdelávanie

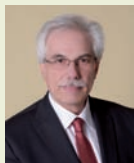

- Celý marec až do Veľkej noci sa potom vyznačoval veľmi intenzívnou každodennou e-mailovou a telefonickou komunikáciou pracovníkov študijného oddelenia nielen so študentmi, ale aj s ich rodičmi. V prípade zahraničných študentov boli súčasťou tejto komunikácie aj zastupiteľské úrady krajín, z ktorých študenti pochádzajú, odborné stavovské organizácie a rôzne iné humanitárne organizácie.
- Od 16. 3. 2020 prešla UVLF v Košiciach na dištančnú formu výučby. Príkazom rektorky bolo učiteľom nariadené zahájiť výučbu s využitím elektronických médií, t. j. on-line. Učitelia boli povinní poskytnúť študentom všetok študijný materiál či už pasívne – e-mailom, s využitím share centra alebo e-learningovej platformy Moodle,

- alebo aktívne – on-line prednáškami využívajúc Skype a Zoom. Povinnosťou vedúcich pracovísk bolo kontrolovať priebeh distančnej výučby a referovať o ňom v týždenných hláseniach prorektorovi pre vzdelávanie.
- Následne vedenie UVLF prijalo rozhodnutie realizovať ištanchou formou aj hodnotenie študijných výsledkov. Úlohou študijného oddelenia bolo vypracovať pre garantov a študentov usmernenie týkajúce sa hodnotenia študijných výsledkov všetkých ročníkov a študijných programov v slovenskom a anglickom jazyku počas letného semestra ak. roka 2019/2020 a jeho skúšobného obdobia. Povinnosťou garantov študijných predmetov bolo oboznámiť sa s prácou v systéme Moodle, nakoľko najmä skúšky sa budú realizovať výlučne on-line písomnou elektronickou formou prostredníctvom tohto systému.
 - Prístupy do systému Moodle pre všetkých garantov predmetov vytvoril náš kolega Ing. Ladislav Takáč, PhD. Okrem prístupov pripravil aj zvukové a obrazové návody, ktoré uľahčili prácu nám ostatným. Prístupy do systému Moodle pre študentov, na základe zoznamu študentov študujúcich na UVLF, ktorý pripravilo študijné oddelenie, vytvoril p. Marek Macko z oddelenia IKT. V relatívne krátkom čase bolo nevyhnutné vytvoriť najmä obsah v systéme Moodle v anglickom jazyku a prístup pre zahraničných študentov, na výučbu ktorých sa doteraz tento systém nevyužíval.
 - Dištančná forma výučby umožňuje študentom pokračovať v štúdiu v aktuálnom akademickom roku a ukončiť ho bez vážnych študijných dôsledkov, avšak spolu s pretrvávajúcou epidemiologickou situáciou spôsobuje študentom aj určitú stresujúcu záťaž vyplývajúcu zo samoštúdia a nových technických foriem a nástrojov, ktoré sa museli naučiť používať. UVLF v Košiciach preto nezabudla ani na študentov so špecifickými potrebami, ktorí to majú o niečo ťažšie, a rôzne zdravotné, zmyslové a kognitívne obmedzenia im sťažujú aj bežné štúdium. Táto situácia je teda pre nich zložitejšia, nové vzdelávacie postupy náročnejšie a on-line skúšanie komplikované. Vedenie univerzity, jednotliví pedagógovia ako aj pracovníčky študijného oddelenia sa snažia, aby študenti so špecifickými potrebami mohli aj naďalej v plnej miere využívať priznané podporné služby. Úmerne všetkým okolnostiam sa snažia, aby mali vytvorené všeobecne prístupné akademické prostredie bez znižovania požiadaviek na ich študijný výkon. Študenti majú možnosť s pedagógmi komunikovať individuálne, majú možnosť využívať dodatočné pedagogické intervencie, pedagógovia pre nich pripravujú primerané úpravy pri skúšaní a v systéme Moodle sú vytvorené skúšobné a zápočtové testy, ktoré zohľadňujú študentove špecifické potreby a pod. S každým študentom prebieha osobná komunikácia, nejasnosti, otázky a problémy sú riešené individuálne. Pre študentov so špecifickými potrebami je k dispozícii podpora a poradenstvo, ktoré personálne zabezpečuje Mgr. Lenka Žuravlovová. Študenti využívajú psychologické, pedagogické, ale aj sociálne poradenstvo bez časového obmedzenia. K riešeniu ich problémov a starostí je pristupované citlivo a profesionálne s ohľadom na konkrétne potreby a vzniknutú situáciu. K dispozícii je pre nich aj podpora externej poradensko-konzultačnej spoločnosti HDE, služby ktorej môžu študenti využívať on-line.
 - Dlho nebolo jasné, kedy a za akých podmienok budú prebiehať štátne skúšky a obhajoby záverečných prác. Keďže v čase, kedy sa prešlo na dištančnú formu výučby, zostávalo už iba niekoľko týždňov do odovzdania záverečných prác, bolo povinnosťou študenta odovzdať prácu aspoň elektronicky do systému AIS v pôvodne stanovenom termíne. Študijné oddelenie následne kontrolovalo dodržanie tejto povinnosti a elektronicky komunikovalo so školiteľmi a oponentami ohľadom vypracovania posudkov záverečných prác tak, aby bolo všetko pripravené na realizáciu obhajoby hneď, ako by boli podmienky stanovené. Tlač záverečných prác, ktoré budú určené na archiváciu, zabezpečí ESAP UVLF v priebehu mesiacov máj až august na základe elektronicky dodaných podkladov.
 - Po schválení zmien v zákone o vysokých školách a umožnení vykonávať záverečné skúšky aj on-line formou, ak bude zabezpečený ich verejný prenos, študijné oddelenie v spolupráci s kvestorom univerzity Ing. Róbertom Schréterom, PhD., a pracovníkmi oddelenia IKT začali pripravovať realizáciu štátnych skúšok a obhajob záverečných prác on-line formou. Zároveň pre študentov, ktorí sa rozhodli absolvovať štátne skúšky a obhajoby prezenčnou formou, pripravilo študijné oddelenie harmonogram, rozpis a realizáciu jednotlivých skúšok tak, aby boli zabezpečené všetky hygienické a preventívne opatrenia v súlade s nariadeniami krízového štábu SR a odporúčaniami hlavného hygienika SR.
 - Aktuálna situácia priniesla zmeny aj do prijímacieho konania v slovenskom a anglickom štúdiu. Predlžovali sme termíny na podávanie prihlášok na slovenské štúdium. Uchádzači mali možnosť podávať si prihlášky do 30. 4. 2020 a zjednodušili sme spôsob ich podávania. Upustili sme od potvrdenia hodnotenia výsledkov strednou školou, od zasielania potvrdení lekára o zdravotnej spôsobilosti na štúdium v ŠP farmácia spolu s prihláškou a akceptovali sme zasielanie všetkých potvrdení aj on-line formou, scanom, bez overovania notárom alebo matrikou. Všetky potrebné náležitosti bude uchádzač povinný fyzicky doložiť až pred zápisom na štúdium. V štúdiu v anglickom jazyku sa rovnako zjednodušil spôsob podávania prihlášok a na podmienené prijatie je postačujúce zaslať požadované dokumenty aspoň on-line formou. Termíny prijímacieho konania na štúdium v anglickom jazyku sa zredukovali z pôvodne plánovaného počtu osem na dva v júni a auguste. Prijímacie konanie na štúdium v slovenskom jazyku zostalo v pôvodne plánovanom termíne, avšak v oboch štúdiách sme zmenili formu konania prijímacích skúšok, ktoré taktiež budeme realizovať s využitím on-line informačno-komunikačných technológií prostredníctvom systému Moodle. V súčasnej dobe intenzívne pracujeme na jeho príprave na prijímacie skúšky a na nových informáciách pre uchádzačov.
 - Za všetkými vyššie uvedenými bodmi sa skrýva niekoľkotýždenná práca veľkého počtu ľudí, najmä pracovníčok študijného oddelenia. Práca, ktorú vykonávali z domu, neskôr z pracoviska, ďaleko presahovala bežný pracovný čas. Najmä počas prvých dní, kedy bolo potrebné podporiť študentov v nejasnej situácii a uistiť ich, že ich štúdium nebude ohrozené, ale aj neskôr, kedy sa pristúpilo k realizácii konkrétnych riešení, si práca vyžadovala nadštandardný prístup aj počas víkendov,

často na úkor rodinného života.

- Touto cestou sa chceme tiež poďakovať všetkým zainteresovaným kolegyniam a kolegom za ich pomoc a

Z agendy prof. MVDr. Juraja Pistla, PhD., prorektora pre vedecko-výskumnú činnosť a doktorandské štúdium

- V mesiacoch marec, apríl, s blížiacim sa termínom odovzdania dizertačných prác sa vedenie UVLF zaoberalo a individuálne posudzovalo viacero žiadostí týkajúcich sa predĺženia termínu odovzdania dizertačnej práce, prerušenia štúdia, možnosti písania dizertačných prác v anglickom jazyku, ako aj žiadostí týkajúcich sa ustanovenia školiteľa konzultanta. Napriek koronavírusovej pandémie termín odovzdania záverečných prác doktorandov ostal nezmenený – 30. 4. 2020.
- Vzhľadom na pandémiu COVID-19 boli termíny dizertačných skúšok doktorandov dennej formy štúdia presunuté z marca na jún, v týždni od 22. – 26. 6. 2020.
- Mesiac marec, ako to už býva každý rok, sa niesol okrem iného v znamení spracovania Výročnej správy UVLF za rok 2019. Jednalo sa o časti týkajúce sa doktorandského štúdia, vedy a výskumu, ÚVIK-u a edičného strediska a internetového obchodu.
- Dňa 17. 3. 2020 sa uskutočnilo zasadnutie Rady Internej grantovej agentúry za účelom pridelenia dvoch oponentov (1 z UVLF a 1 mimo univerzity) na posúdenie žiadostí IGA. Na základe výzvy z 31. 1. 2019 došlo na referát pre vedu výskum 18 projektov (vedúci projektov: 7 zamestnancov/11 doktorandov), všetky splňali požadované kritériá.
- V priebehu marca bol vypracovaný a odoslaný elektronický ročný výkaz o výskume a vývoji UVLF za rok 2019 v zmysle požiadavky Štatistického úradu SR.
- Koncom marca bolo vydané načas a v plánovanom rozsahu prvé číslo časopisu *Folia Veterinaria* 1/2020 ako Open Access v rámci vydavateľstva DeGruyter-Sciendo. Na základe Annual Review Report vedeckého časopisu *Folia Veterinaria* je vidieť hlavne výrazný nárast stiahnutí pdf verzií článkov, ktorých bolo skoro 11 tisíc (oproti roku 2017 viac ako 10-násobný nárast, výrazný nárast oproti roku 2018). Časopis je indexovaný v 31 databázach, medzi nimi aj celosvetových ako CABI, DOAJ, EBSCO, Google Scholar alebo Proquest. Veľmi podrobnú analýzu vrátane citácií poskytuje aj databáza Dimensions.
- V rámci požiadavky vydavateľstva DeGruyter/Sciendo na nové spracovanie licencie pre časopis *Folia Veterinaria* pre databázu DOAJ bola licencia aktualizovaná, prepracovaná a odoslaná.
- Členmi komisie pre vedecko-výskumnú činnosť UVLF boli v marci schválené 2 návrhy na priznanie vedeckého kvalifikačného stupňa IIa pre MVDr. Zuzanu Andrejčakovú, PhD., z Ústavu fyziológie UVLF a MVDr. Vieru Schwarzbacherovú, PhD., z ústavu genetiky, ktoré boli zaslané Komisii SAV pre posudzovanie vedeckej kvali-

ochotu a všetkým pedagógom za zvládnutie prechodu na dištančnú formu štúdia takmer z jedného dňa na druhý.

fikácie zamestnancov.

- Začiatkom apríla boli na webovom sídle univerzity zverejnené témy dizertačných prác v slovenskom a anglickom jazyku na akademický rok 2020/21. Jednotlivé témy boli schválené garantmi študijných odborov a koordinátormi pre vedu a výskum. Celkovo bolo vypísaných 41 tém (v minulom roku 38 tém) v jednotlivých študijných programoch, z toho 25 z UVLF a 16 z externých vzdelávacích inštitúcií (10 tém NIÚ SAV Bratislava, 2 témy ÚFHZ SAV Košice a 4 témy PaÚ SAV Košice). 35 tém sa týka dennej a len 6 externej formy štúdia, z čoho je vidieť trend každoročného poklesu záujmu o externú formu štúdia zo strany školiteľov aj inštitúcií.
- Vedením UVLF bol schválený návrh nominantov za členov komisií KEGA č. 2 a 3. Za člena komisie č. 2 bola navrhnutá prof. MVDr. Anna Ondrejková, PhD., a za člena komisie KEGA č. 3 bola navrhnutá doc. MVDr. Katarína Beňová, PhD. Obidve nominantky boli per rollam hlasovaním členmi Vedeckej rady UVLF schválené.
- Dňa 23. 4. 2020 sa uskutočnilo zasadnutie Rady IGA za účelom zhodnotenia projektov IGA jednotlivými oponentami a členmi Rady IGA. Rektorkou UVLF boli na základe návrhu Rady IGA odsúhlasené na financovanie 4 projekty s dobou riešenia 1. 5. 2020 – 30. 4. 2021. Financované projekty boli zverejnené na intranete UVLF.
- Koncom apríla bol vypracovaný a odoslaný elektronický ročný výkaz o výskumno-vývojovom potenciáli UVLF za rok 2019 v zmysle požiadavky MŠVVaŠ SR a CVTI.
- V rámci požiadavky vypracovať 4. následnú monitorovaciu správu projektu Medipark Košice – Fáza I., kód ITMS: 26220220185 s obdobím monitorovania od 01. 05. 2019 do 30. 04. 2020, bol vypracovaný popis činností, ktoré sa vykonali počas daného obdobia v súvislosti s projektom vrátane zoznamu publikačnej činnosti.
- Čo všetko sa malo v priebehu marca a apríla uskutočniť a z dôvodu krízových opatrení súvisiacich s pandémiou COVID-19 sa neuskutočnilo:
 - dizertačné skúšky 26 doktorandov dennej formy štúdia; stihlo sa uskutočniť len 7 skúšok,
 - habilitačné prednášky a obhajoby habilitačných prác MVDr. Martina Levkuta, PhD., a MVDr. Slavomíra Horňáka, PhD., ktoré sa mali konať 24. 3. 2020, resp. 27. 3. 2020,
 - inauguračná prednáška doc. MVDr. Slavomíra Marcinkača, PhD., ktorá sa mala uskutočniť na plánovanom zasadnutí Vedeckej rady UVLF 15. 4. 2020,
 - prvé tohoročné zasadnutie Vedeckej rady UVLF,
 - každoročná účasť reprezentantov UVLF na výročnej konferencii Európskej asociácie univerzít (EUA) 2020, ktorá bola zrušená. Prebehla len skrátená elektronická forma za účelom odhlasovania niektorých dôležitých bodov programu,
 - celý rad vedeckých konferencií a podujatí organizovaných v tomto čase rôznymi organizáciami a štátnymi inštitúciami.

- Vedenie UVLF na svojom zasadnutí dňa 3. 3. 2020 schválilo organizačné zabezpečenie vykonania anonymných dotazníkových prieskumov a hodnotenia zamestnancov vedúcim zamestnancom za rok 2019. V tejto súvislosti bola zaslaná informácia o vykonaní anonymných dotazníkových prieskumov a hodnotenia zamestnanca jednotlivým vedúcim pracovísk na UVLF v Košiciach. V súvislosti s príkazmi rektorky v súvislosti s opatreniami na predchádzanie šírenia ochorenia COVID – 19 a zmenou pracovných podmienok zamestnancov UVLF bol termín odovzdania presunutý na neurčito. O novom termíne budú vedúci pracovníci informovaní.
- Dňa 10. 3. 2020 sa v jazdeckom areáli uskutočnilo pracovné stretnutie s Ing. Vladimírom Chovanom, predsedom Slovenskej jazdeckej federácie, v súvislosti s perspektívou ďalšieho rozvoja nášho účelového zariadenia a jazdeckého športu.
- Pre úpravu trávnik parkúru v jazdeckom areáli bol sponzorsky poskytnutý pripravok HUMAC Agro spoločnosťou HUMAC, s. r. o.
- V priebehu mesiacov marec a apríl sa uskutočnilo niekoľko pracovných stretnutí so zástupcami spoločnosti HUMAC, s. r. o., za účelom prípravy zmluvy o spolupráci medzi UVLF a HUMAC, s. r. o.
- Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch aj v tomto roku boli oslovení zamestnanci a partneri UVLF o poskytnutie 2 % dane za rok 2019. Informácie boli zverejnené na webovom sídle a na intranete UVLF.
- Podľa § 20 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov je verejná vysoká škola povinná každoročne vypracovať, predložiť ministerstvu a zverejniť výročnú správu o činnosti. Termín na predloženie výročnej správy o činnosti vysokej školy za rok 2019 je 20. máj 2020 v elektronickej forme a do 31. mája 2020 sa predkladá výtlačok výročnej správy o činnosti. Naša univerzita spracovala Výročnú správu o činnosti za rok 2019, ktorá bola schválená Akademickým senátom UVLF (23. 4. 2020) a per rollam prerokovaná Vedeckou radou UVLF. Následne sa v súlade so zákonom o vysokých školách k výročnej správe vyjadri aj správna rada. Na základe oznámenia generálneho riaditeľa sekcie vysokých škôl MŠVVaŠ SR boli stanovené nové termíny na predloženie výročnej správy o činnosti, a to v elektronickej forme na 30. 6. 2020 a schválenej výročnej správy o činnosti na 2 týždne od konečného schválenia v príslušných orgánoch, najneskôr do 31. 10. 2020.
- UVLF v Košiciach bola zaradená do štatistického zisťovania o živočíšnej výrobe a predaji živočíšnych výrobkov. V tejto súvislosti bol Štatistickému úradu SR zaslaný elektronický formulár s požadovanými údajmi za prvý štvrtrok 2019.
- V dňoch 7. a 8. 4. 2020 bola vykonaná úprava pôdy a zasatie trvalých trávnych porastov vo zvernici Obora.

- V dňoch 11. a 13. marca sa konali výberové konania pre uchádzačov o mobility v rámci programu Erasmus+, ktoré sa uskutočnili bez prítomnosti študentov. Tri komisie hodnotili prospech a esej, znalosť jazyka nebola hodnotená. Spolu bolo posúdených 65 žiadostí: na mobilitu štúdium ŠP VVL (22), ŠP F (9), ŠP HP (1) – spolu 32 uchádzačov, absolventskú prax – spolu 25 uchádzačov a mobilitu stáž doktorandi – 8 uchádzačov.

Z agendy prof. MVDr. Jozefa Nagya, PhD., prorektora pre rozvoj školy a hodnotenie kvality

Za vykonané aktivity patrí poďakovanie riaditeľovi a zamestnancom ŠPP, n. o., Zemplínska Teplica.

- Prorektor pre rozvoj školy a hodnotenie kvality sa zúčastnil pracovného stretnutia s Ing. Michalom Kravčíkom, CSc., predsedom občianskeho združenia „Ľudia a voda“, a MVDr. M. Pavlakom, vedúcim ÚZ Jazdecký areál zameranom na riešenie problematiky zdržiavania zrážkovej vody na účelovom zariadení UVLF Jazdecký areál.
- Na základe žiadosti o zapojenie UVLF do dotazníkového prieskumu na tému spoločenskej zodpovednosti a jej uplatňovania v organizáciách verejnej správy boli pripravené podklady a zaslaný dotazník Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR.
- Vedenie UVLF na svojom zasadnutí dňa 28. 4. 2020 prerokovalo a schválilo výsledky bodového hodnotenia tvorivých pracovníkov UVLF v Košiciach za rok 2019 a jeho vyhodnotenie za roky 2017 – 2019.
- Vedenie UVLF v spolupráci s Jazdeckým oddielom TJ Slávia UVLF pripravili program pretekov pre rok 2020. V skokových disciplínach jarné halové preteky I. (28. 3. 2020), jarné halové preteky II. (11. 4. 2020), 35. ročník Cena rektorky UVLF (30. 5. – 31. 5. 2020), Košický pohár (8. 9. 2020), jesenné halové preteky (3. 10. 2020) a na záver jazdeckej sezóny Hubertova jazda (október 2020). Preteky Slovenského voltážneho pohára boli naplánované na deň 25. 4. 2020. Vzhľadom na prijaté opatrenia na predchádzanie šíreniu ochorenia COVID – 19 sa preteky naplánované v mesiacoch marec a apríl neuskutočnili.

Z agendy prof. MVDr. Zity Faixovej, PhD., prorektorky pre medzinárodné vzťahy a internacionalizáciu

- Dotazník *Záujem študentov Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach o mobilné programy*

v ZS 2019/2020 vyplnili anonymne študenti všetkých študijných programov. Cieľom dotazníka bolo zistiť záujem študentov o medzinárodné programy, zistiť, o ktoré formy mobilit (praxe, stáže, štúdium) majú záujem a dôvody nezájmu o zahraničné mobility. Formou spätnej väzby sme chceli zistiť aj úroveň informovanosti študentov o mobilitách. Podiel respondentov sa pohyboval od 22 do 95 %. Z výsledkov vyplýva, že študenti by chceli absolvovať v zahraničí stáž alebo absolventskú prax, o štúdium a letnú školu majú len malý záujem a 20 – 30 % študentov v závislosti od ŠP vôbec neplánuje pobyt v zahraničí. Dôvody, pre ktoré neplánujú absolvovať mobilitu v zahraničí, sú komunikácia v cudzom jazyku, kompatibilita študijných plánov, obavy z predĺženia štúdia po návrate z mobility, práca popri zamestnaní, prípadne málo inštitúcií v zahraničí pre absolvovanie mobilit pre bakalárske študijné programy. Pri rozhodovaní o mobilite im najviac pomôžu rady a skúsenosti študentov, ktorí absolvovali pobyt, ambasádorov a učiteľov. Výsledky tohto dotazníka nám môžu pomôcť zvýšiť aj pripravenosť študentov, ktorí vycestujú na mobilitu do zahraničia.

- V rámci programu Erasmus+ KA2 – Spolupráca v oblasti inovácií a výmena osvedčených postupov, podkapitola KA203 Strategické partnerstvá v oblasti vysokoškolského vzdelávania, boli pripravené a zaslané dva projekty. Prvý projekt s názvom *Inovácie štruktúry a obsahového zamerania študijných programov profilujúcich potravinárske študijné odbory s ohľadom na digitalizáciu výroby (výučby)* bol pripravený v spolupráci s Agrárnou univerzitou v Krakove, Fakultou veterinárnej hygieny a ekológie VFU Brno, ČR a SPU v Nitre, SR. Druhý projekt pod názvom *Veterinárno-hygienická implementácia predpisov EÚ národnými autoritami* plánujeme riešiť v spolupráci s partnermi z Poľska (Agrárna univerzita Krakov), Nemecka (Lipsko), Rakúska, Českej republiky, Slovenskej republiky (SPU Nitra, Fakulta biotechnológie a potravinárstva). Kontaktnou osobou za UVLF v Košiciach pre oba projekty je doc. MVDr. S. Marcinčák, PhD.
- V súvislosti so šírením choroby COVID-19 a jej vplyvom na medzinárodnú spoluprácu na vysokých školách zorganizovala SAIA, n. o., 27. 4. 2020 virtuálnu konferenciu prorektorov zodpovedných za medzinárodnú

spoluprácu. Predmetom virtuálneho stretnutia bolo zmapovanie aktuálnej situácie a výhľady do najbližšieho obdobia. Prorektori z vysokých škôl referovali o aktuálnej situácii v súvislosti s mobilitami, očakávanom vývoji mobilit v akademickom roku 2020/2021 a dopadoch na aktuálnych študentov a na prijímanie nových študentov. Na konferencii sa zúčastnilo viac ako 20 prorektorov vysokých škôl na Slovensku, zástupcovia Národnej agentúry Erasmus+ a zástupcovia MŠ VVaŠ SR.

- Jedným z opatrení pre zamedzenie šírenia ochorenia COVID-19 bolo zrušenie prezenčnej formy štúdia na vysokých školách doma aj v zahraničí. Väčšina študentov, ktorá bola na zahraničných vysokých školách v rámci programu Erasmus+ a CEEPUS, sa predčasne vrátila na Slovensko a pokračovala v štúdiu dištančnou formou. Štyria naši študenti (traja v Poľsku a jedna v Portugalsku) ostali v zahraničí, a tam sa učili dištančne. Študenti zo zahraničia, ktorí študovali na UVLF v rámci mobilityných programov, sa vrátili domov a pokračovali v štúdiu dištančnou formou. So študentmi sme v kontakte prostredníctvom emailov a telefonicky. Európska komisia k predčasne ukončeným študentským mobilitám vydala inštrukcie, ktoré sa týkajú preplatenia zvýšených nákladov na ubytovanie, cestovného, repatriáciu, uznania štúdia absolvovaného dištančnou formou na Slovensku a predĺženia doby na absolvovanie absolventskej stáže z 12 na 18 mesiacov od ukončenia štúdia.
- V súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19 boli predĺžené granty ERASMUS+ o 12 mesiacov.
- Termín konania výročnej konferencie Európskej asociácie farmaceutických fakúlt (EAFP) bol preložený z mája na november 2020.
- Bola predĺžená doba rigorózneho konania pre študentov evidovaných v prvom aj druhom roku štúdia a bol posunutý termín na rigorózne skúšky.
- Pripravujeme Správu o medzinárodných vzťahoch na UVLF v Košiciach za rok 2019.
- Pripravujeme zmluvu o spolupráci medzi Poľnohospodárskou univerzitou v Krakove a UVLF v Košiciach.
- V súlade s plánom vyšlo prvé číslo vedeckého časopisu *Folia Pharmaceutica Cassoviensia* v roku 2020.

Zagendy
prof. MVDr. Alexandry Trbolovej, PhD.,
prorektorky pre klinickú činnosť a styk s praxou

- Začiatkom marca bola UVLF v Košiciach požiadaná hovorkyňou UNLP v Košiciach o pomoc pri kastrovaní programu túlavých mačiek zo zariadenia Oáza. Táto pomoc bola prisľúbená a budú ju vykonávať veterinárni lekári UVN z oddelenia chirurgie, ortopedie, röntgenológie a reprodukcie. Kastrácií sa budú aktívne zúčastňovať aj študenti v rámci klinických predmetov z chirurgie, anestéziológie a reprodukcie.
- Dňa 3. 4. 2020 bol realizovaný veľkonočný predaj jahniat z ŠPP Z. Teplica za prísnych bezpečnostných a hygienických podmienok a opatrení v súlade s nariadením vlády.
- Dňa 9. 3. 2020 v súvislosti so situáciou s COVID – 19 boli

všetci prednostovia kliník, na ktoré prichádzajú klienti z externého prostredia, informovaní o dodržiavaní sprísnených dezinfekčných a hygienických opatrení v súlade s nariadením MZ SR. Od uvedeného obdobia bol na všetkých klinikách, pracoviskách poskytujúcich klinické služby, v lekární a v ŠPP Z. Teplica vykonávaný pravidelný týždenný monitoring súvisiaci s mimoriadnymi opatreniami v súvislosti s výskytom COVID – 19.

Výsledky monitoringu od 10. 3. do 23. 3. 2020 boli nasledovné:

- Na všetkých klinikách a v lekární v uvedenom období chýbali respirátory, službukonajúci veterinárni lekári na klinikách a ostatní zamestnanci zabezpečujúci nevyhnutnú prevádzku mali k dispozícii bavlnené rúška, dezinfekčné prostriedky boli k dispozícii. Klinika koní, prežúvavcov a ošípaných mala dostatočné zásoby krmiva a podstielky pre zvieratá. Na všetkých klinikách boli dostatočné zásoby liekov.
- Všetky kliniky s výnimkou kliniky ošípaných pracovali

v uvedenom období aj pre externých klientov a referovaných pacientov za sprísnených bezpečnostných podmienok a v súlade a nariadeniami vlády.

- V Univerzitej veterinárnej lekárni zaznamenali od vyhlásenia mimoriadnej situácie nárast klientov až o 1/4.
- Na ŠPP v Zemplínskej Teplici bola živočíšna prevádzka zabezpečená bez problémov rešpektujúc nariadenia vlády.

Výsledky monitoringu od 23. 3. do 31. 3. 2020:

- Na všetkých klinikách a v lekárni boli pre pracovníkov, ktorí boli zaradení do nevyhnutnej a nepretržitej prevádzky, zabezpečené respirátory; v danom období bolo vďaka enormnej snahe kvestora Ing. R. Schrétera, PhD., na uvedených pracoviskách zabezpečené dostatočné množstvo rúšok, rukavíc a dezinfekcie na ruky.
- Na základe požiadavky prednostky KMZ MVDr. T. Weissovej, PhD., v súvislosti so zabezpečením plynulého chodu klinickej prevádzky boli do nepretržitej klinickej prevádzky v UVN preradení 2 zamestnanci z KVEZ a CKZ.
- Do UVN boli na základe nariadenia vlády zabezpečené 2 bezkontaktné teplomery pre klientov prichádzajúcich na akútne ošetrovanie so svojimi zvieratami.
- Na KMZ v priebehu jedného týždňa bol evidovaný nárast akútnych pacientov až o 40 %. Dôvodom bolo, že mnohí súkromní veterinárni lekári ordinovali len v obmedzenom čase a s obmedzeným počtom personálu a pacientov referovali do UVN na UVLF v Košiciach.

Výsledky monitoringu od 1. 4. do 15. 4. 2020:

- Na všetkých klinikách bol riadne zabezpečený priebeh služieb; klinickí pracovníci mali dostatok ochranných a dezinfekčných pomôcok, jediným problémom bol nedostatočný počet jednorazových a sterilných operačných rukavíc. Tento problém bol priebežne riešený.
- Pracovníci kliniky koní a tiež aj kliniky prežúvavcov boli privolaní k akútnym klinickým pacientom aj v teréne.
- Pracovníci kliniky vtákov a exotických zvierat okrem terapie pacientov na klinike vykonávali aj výjazdy za nálezmi chránených živočíchov nahlásených na t. č. 112.
- KMZ opakovane vykazovala nárast akútnych pacientov a urgentných operácií v porovnaní s predchádzajúcim obdobím o ďalších 20 %.
- Univerzitná lekáreň mala v uvedenom období pripravené dostatočné zásoby textilných a jednorazových rúšok (v počte 1 200 ks) pre všetkých pracovníkov UVLF.

V ďalšom monitorovacom období – do 30. 4. 2020 sa situácia na všetkých klinikách, v lekárni a na pracovisku poskytujúcom klinické služby stabilizovala, klienti so zvieratami naďalej prichádzajú len v prípadoch akútneho stavu a ohrozenia života. Pacienti sú objednávaní, klienti vstupujú na kliniky s rúškom, návlakmi a s rukavicami. V čakárni je zabezpečený dostatočný odstup medzi majiteľmi zvierat. Každému majiteľovi je odmeraná telesná teplota, klienti majú v čakárni k dispozícii dezinfekčné prostriedky na ruky. Dodržiava sa bezpečná vzdialenosť medzi lekárom a majiteľom zvierata.

**Zagendy Ing. Róberta Schrétera, PhD.,
kvestora**

- Marec a apríl priniesli pre nás všetkých novú situáciu, ktorú spôsobila pandémia vírusu COVID-19. Doteraz tak banálna záležitosť ako zásobovanie univerzity dezinfekčnými prostriedkami sa zrazu stala takmer nesplniteľnou úlohou. Napriek nepriaznivej situácii na trhu sa podarilo vďaka enormnému úsiliu vedúcej a referentov oddelenia investícií a prevádzky, vedúcej oddelenia bezpečnosti a krízového riadenia, ale aj iných našich kolegov nakoniec zabezpečiť všetky ochranné a dezinfekčné prostriedky tak, aby univerzita dokázala v krízovom režime fungovať. Zabezpečilo sa takmer 3000 jednorazových a iných rúšok, dezinfekčné prostriedky pre klinické pracoviská a aj všetko potrebné na to, aby sa v máji mohli začať štátne skúšky. Za úsilie pri zháňaní všetkého potrebného im patrí naša vďaka.
- Spoločnosť Microsoft dala verejný záväzok na bezplatné sprístupnenie plánu Office 365 A1 pre vzdelávacie inštitúcie. Tento záväzok bol smerovaný primárne pre umožnenie komunikácie medzi učiteľmi a študentami s využitím Microsoft Teams. Začalo sa tak s implementáciou plánu Office 365, ktorý nám umožní jednoduchú video komunikáciu prostredníctvom nástroja MS Teams.
- V priebehu apríla bol vytvorený tenant (označenie, ktoré používa Microsoft pre identifikáciu firmy/organizá-

cie v cloudových službách) a Microsoft Azure Active Directory. Prebehla aj synchronizácia medzi lokálnou Active Directory a Microsoft Azure Active Directory, a zabezpečilo sa tak prihlasovanie tým istým prihlasovacím menom a heslom do MS Teams, ktoré využívajú učiteľia a študenti aj v infraštruktúre UVLF.

- V apríli tiež prebehla príprava logistiky živých prenosov štátnych skúšok a realizovalo sa aj technologické zabezpečenie štátnych skúšok pre ich vysielanie naživo. Ako prvé vysielanie naživo cez MS Teams bolo univerzitou realizované zasadnutie Akademického senátu UVLF, ktoré priamo zo senátu naživo vysielal kvestor univerzity.
- Univerzita napriek žiadosti podanej v mesiaci január nedostala od MŠVVaŠ odpoveď na žiadosť o pridelenie kapitálových finančných prostriedkov.
- Práce na pavilóne č. 35 a č. 36 sú ukončené. Práce na pavilóne 17 stále pokračujú.
- Univerzita vstúpila do kolaudačného konania na pavilón č. 25, č. 35 a č. 36. Aktuálna situácia spôsobená pandémiou však tieto konania časovo natiahla. Napriek tomu sa už konalo miestne zisťovanie na pavilóne č. 25. Momentálne nevieme predpokladať ukončenie kolaudačných konaní.
- V apríli bolo z úrovne Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry oznámené, že schvalovacie konania na projekty na zníženie energetickej náročnosti pavilónov 12 a 14 sa natiahnu.
- Vzhľadom na pandémiu pracovná skupina pre zavedenie separovaného odpadu a pravidiel ekologického sprá-

- vania sa začne svoju činnosť až v druhom polroku.
- Univerzita napriek situácii s pandémiou koronavírusu dodržala všetky termíny na uzávierky, daňové priznania

či DPH len vďaka enormnému úsiliu všetkých zamestnancov oddelenia ekonomiky.

Zasadnutie Akademického senátu UVLF v Košiciach

Dňa 23. apríla 2020 sa konalo 13. riadne zasadnutie Akademického senátu UVLF v Košiciach, ktoré vzhľadom k situácii spôsobenej COVID-19 bolo uskutočnené online, prostredníctvom MS Teams. Vzhľadom k termínom, ktoré si vyžadovali prerokovanie a schválenie predkladaných materiálov, nebolo možné zasadnutie akademického senátu odložiť na neskôr, najmä potom, čo bolo zrušené už predchádzajúce zasadnutie AS.

Zasadnutia sa zúčastnilo 20 z 21 senátorov, pričom 100 % účasti zabránili len technické problémy s pripojením. Členovia senátu schválili program rokovania, mandátovú a návrhovú komisiu v zložení doc. Kostecká (predseda), doc. Lazár a MVDr. Koščová – členovia. Za overovateľov zápisnice boli určení doc. Toporčák a MVDr. Lapšanská.

Po takmer dvojhodinovom rokovaní, v ktorom vystúpili v rámci diskusie k jednotlivým bodom programu okrem členov AS aj rektorka prof. Mojžišová, prorektori prof. Nagy a MVDr. Tomko a kvestor Ing. Schréter, sa uskutočnili hlasovania, ktoré pre technické obmedzenia trvalo o niečo dlhšie, ale nakoniec boli všetky body programu prerokované a výsledkom je uvedená zápisnica.

a) AS UVLF schvaľuje:

Uznesenie č. 13/3/IV/2020

Prolongáciu uznesenia č. 11/6/XI/2019 do 30. 6. 2020
Hlasovanie: 20/0/0

Uznesenie č. 13/4/IV/2020

Výročnú správu o činnosti UVLF v Košiciach za rok 2019
Hlasovanie: 20/0/0

Uznesenie č. 13/5/IV/2020

Výročnú správu o kvalite UVLF v Košiciach za akademický rok 2018/2019
Hlasovanie: 20/0/0

Uznesenie č. 13/6/IV/2020

Návrh rozpočtu UVLF v Košiciach na rok 2020
Hlasovanie: 20/0/0

Uznesenie č. 13/7/IV/2020

Kritériá prideľovania bodov na posúdenie nároku na ubytovanie na Študentských domovoch UVLF v Košiciach platných od akademického roku 2020/2021
Hlasovanie: 16/0/2

b) berie na vedomie:

- Správu o činnosti Predsedníctva AS UVLF v Košiciach za uplynulé obdobie
- Správu o činnosti Rady vysokých škôl SR v súvislosti s legislatívnymi zmenami vo vysokoškolskom zákone z dôvodu pandémie COVID-19

Peter Lazár, v. r.

predseda AS UVLF v Košiciach

K aktuálnej situácii rokovali rektori košických univerzít

Na pôde Technickej univerzity Košice sa v stredu 25. marca 2020 uskutočnilo pracovné stretnutie rektorov košických verejnoprávnych univerzít Dr. h. c. prof. Ing. Stanislava Kmeťa, CSc. (TUKE), prof. RNDr. Pavla Sováka, CSc. (UPJŠ) a Dr. h. c. prof. MVDr. Jany Mojžišovej, PhD. (UVLF). Podnetom na toto

pracovné stretnutie bola snaha o koordinovaný postup vysokých škôl pri riešení zložitej situácie po zavedení opatrení na zabránenie šírenia pandémie koronavírusu COVID-19.

Technická univerzita, Univerzita P. J. Šafárika i Univerzita veterinárskeho lekárstva farmácie v Košiciach od 9. marca 2020 ukončili prezenčnú výučbu a prešli na dištančnú formu vzdelávania. Predmetom rokovania bola najmä výmena skúseností z doterajšieho spôsobu výučby, koordinovaný postup vo výučbe na zvyšnú časť letného semestra (LS), ako aj koordinovaný postup v oblasti pracovno-právnych vzťahov a ich dopadov. Rektori taktiež zaujali spoločné stanovisko k blížiacim

sa prijímacím skúškam na akademický rok 2020/21.

K najdôležitejším patrili tieto závery:

Všetky tri univerzity vytvoria podmienky na dodržanie základných rámcov už schválených harmonogramov LS AR 2019/20 s tým, že na univerzitách budú prijaté opatrenia k

obsahovému i organizačnému zvládnutiu výučby v požadovanej kvalite, ukončení a obhajobám záverečných prác, štátnych skúšok a pod. s využitím nástrojov distančného vzdelávania v rozsahu podľa aktuálnej potreby. Rektori sa vzájomne informovali o pozitívnych skúsenostiach niektorých nástrojov na dištančné vzdelávanie.

Univerzity sú pripravené odpustiť poplatky študentom za ubytovanie v študentských domovoch v mesiaci apríl. Následne príjmu ďalšie rozhodnutie podľa vývoja situácie. Rektori príjmu podobný model financovania tvorivých, administratívnych i robotníckych profesií počas obmedzeného pobytu na pracoviskách. Tvoriví zamestnanci sú plne vyťažení prácou z domu. Podobne dominuje práca z domu u administratívnych zamestnancov, ktorí tak ako tvoriví zamestnanci poberajú funkčné platy. Zamestnanci, ktorí sú evidovaní s prekážkou v práci, budú v mesiaci apríl poberať priemernú mzdu, resp. budú čerpať dovolenky. V mesiaci majú pravdepodobne univerzity budú musieť, v súlade so zákonom, krátiť mzdu zamestnancom s prekážkou v práci. Rektori príjmu spoločné rozhodnutie.

Košické univerzity zabezpečili všetkých maturantov a ich rodičov, že harmonogram prijímacieho konania prispôbia

harmonogramu maturitných skúšok. Harmonogram i formu prijímacieho konania prispôbia tak, aby na všetkých troch univerzitách nerušene zahájili výučbu podľa ich platného Harmonogramu akademického roka 2020/2021. Univerzity budú ústretové aj v tom, že podklady k prihláške, ktoré uchádzač o štúdium z objektívnych dôvodov nebol schopný dodať v termíne podania prihlášky, bude môcť doručiť elektronicky aj dodatočne.

Predstavitelia vzdelávacích inštitúcií vyhlásili, že košické univerzity ochotne ponúknu pomoc verejnosti zaujímavými vzdelávacími aktivitami. Vďaka svojim vedeckovýskumným aktivitám sa radi zapoja aj do boja s následkami COVID-19. Taktiež vysoko ocenili doterajšiu iniciatívu študentov a zamestnancov, ktorí sa zapojili do dobrovoľníckych aktivít v prospech spoločnosti. „Som veľmi rada, že sa toto stretnutie uskutočnilo, pretože bolo pre všetkých veľmi inšpiratívne. Sme v zložitom období a výmena skúsenosti a koordinovaný postup s partnermi nám dáva nádej, že úškalia tohto obdobia spoločne úspešne zvládneme,“ uviedla po rokovaní rektorka UVLF prof. MVDr. Jana Mojžišová, PhD.

(zb)

Vyhlásenie Združenia výskumne a technicky orientovaných univerzít a Slovenskej akadémie vied

Dňa 6. apríla 2020 zástupcovia Združenia siedmich výskumne a technicky orientovaných univerzít a Slovenskej akadémie vied vydali vyhlásenie o stave a perspektívach spoločenského ohodnotenia slovenskej vedy. Dôraz kladú na zodpovedný postoj štátu, ktorý by sa na vedu nemal spoliehať len v krízových časoch.

Rektori siedmich popredných slovenských univerzít a predseda SAV prof. Ing. Pavol Šajgalík, DrSc., sa zhodli na spoločnom vyhlásení, v ktorom zdôrazňujú celospoločenský záujem na kvalitnom vedeckom výskume a vzdelávaní. Pripomínajú úlohu štátu a zodpovednosť politických elít v kontexte zabezpečenia kvalitných podmienok pre výskum a vývoj, pričom zdôrazňujú svoj podiel na snahe o riešenie súčasnej globálnej krízy ako aj jej následkov.

Dôvera spoločnosti v slovenskú vedu by nemala byť podľa signatárov výlučným pravidlom krízových situácií, ako je táto, ale mala by byť budovaná priebežne s ohľadom na predchádzanie marginalizácii a zľahčovaniu dôstojnosti podmienok, v ktorých sú slovenskí vedci odkázaní pracovať. Podiel na vývoji stavu slovenskej vedy si musia uvedomiť politické špičky. Je nutné zabezpečiť dostatočné financovanie a spravodlivé spoločenské ohodnotenie, ktoré si slovenskí vedeckí pracovníci v porovnaní s európskymi a svetovými kolegami právom zaslúžia.

Počas mimoriadneho stavu SAV a Združenie V7 poskytli a naďalej ponúkajú slovenskej spoločnosti rozhodujúce kapacity dôležité pre jeho dôstojné zvládnutie. Na mieste je teda uvedomiť si úlohu špičkovej vedy a kvalitného vzdelania po prekonaní pandémie ochorenia COVID-19. Podpisani zástupcovia považujú výskumné a technicky orientované univerzity a Slovenskú akadémiu vied za inštitúcie hodné finančných stimulov vo väčšej miere než doposiaľ. Dôraz pri tom kladú na završenie vyhlásených výziev z Operačného programu integrovaná infraštruktúra (OPII) na podporu dlhodobého strategického výskumu a na vyhlásenie výzvy

na podporu univerzitných parkov.

Iba v prípade zmeny verejného pohľadu na problematiku vedy a výskumu je možné čeliť súčasným i nasledujúcim krízovým časom.

Združenie V7 vzniklo 2. decembra 2019 a zahŕňa Univerzitu Komenského v Bratislave, Slovenskú technickú univerzitu v Bratislave, Technickú univerzitu v Košiciach, Univerzitu Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Žilinskú univerzitu v Žiline, Slovenskú poľnohospodársku univerzitu v Nitre a Univerzitu veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach. Členské subjekty sa zhodli na koordinácii a spoločnom postupe pri presadzovaní podpory vedy, výskumu a inovácií v slovenskom a európskom výskumnom priestore, pričom budú okrem iného:

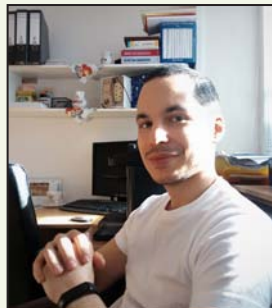
- zohľadňovať pri svojich aktivitách potreby reálneho života, rozvíjať spoluprácu s podnikmi a inštitúciami spoločenskej praxe;
- poskytovať odbornú racionálnu oporu ústredným orgánom štátnej správy, verejnej správy a ostatným autoritám pri ich rozhodovaní vo veciach podpory vedy, výskumu a inovácií;
- presadzovať férové, transparentné a vyvážené financovanie výskumu a vývoja v Slovenskej republike, ako v jej inštitucionálnej zložke, tak aj v súťaživých formách;
- koordinovať svoje aktivity pri predkladaní projektov z Európskych štrukturálnych a investičných fondov;
- vyvíjať spoločné úsilie a vzájomne sa podporovať pri svojom sieťovaní sa s významnými vedeckými inštitúciami doma i v Európskom výskumnom priestore;
- podporovať spoločné zdieľanie nadobudnutej vedeckej infraštruktúry najmä v univerzitných vedeckých parkoch a centrách excelencie;
- podporovať úsilie tvorby a aktualizácie cestovnej mapy vedeckej infraštruktúry SR a mnohé ďalšie.

Univerzita v čase koronakrízy

Univerzitná lekáreň pomáha ľuďom i zvieratám aj v čase koronavírusu

Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach má od roku 2011 svoju vlastnú Univerzitnú lekáreň. Vznikla ako účelové zariadenie, je priamo v areáli a spolupracuje so všetkými klinikami, katedrami a pracoviskami. Má charakter nemocničnej lekárne, pretože poskytuje lieky, zdravotnícky a laboratórny materiál pre kliniky a pracoviská univerzity. Zároveň je verejným zdravotníckym zariadením, zameraným na komplexné poskytovanie lekárenskej starostlivosti pre pacientov. Sortiment lekárne zahŕňa humánne aj veterinárne lieky, ktorých výdaj je viazaný na lekárske predpis a tiež voľnopredajných liekov.

„Naša lekáreň je špecifická tým, že ponúkame široký sortiment veterinárnych liekov i výživových doplnkov, ale k dispozícii máme aj humánne lieky. Ak to zoberieme podľa rozlohy, tak viac priestoru zaberajú humánne liečivá, pretože ich je viac. Napríklad len na srdce ponúkame okolo 30 druhov, antibiotík sú dve zásuvky. Pri veterinárnych liečivách je menej druhov liekov, no často ide o veľké balenia. Ale ak to zoberieme podľa záujmu klientov, tak 70 percent z nich si príde po veterinárne liečivá a 30 percent po humánne,“ vypočítava vedúci univerzitnej lekárne **PharmDr. Michal Fehér**. „V súčasnej situácii, keď sa ľudia snažia obmedzovať pohyb mimo domova, ponúkame príležitosť zabezpečiť si lieky hlavne pre ľudí, ktorí bývajú v blízkom okolí. Keďže areál univerzity je aktuálne bez študentov, zákazníci nemusia mať obavu z množstva ľudí. Prevádzka lekárne je v prísnom hygienickom režime, tak ako všade inde.“

Je celkom prirodzené, že majitelia psov, mačiek, zajacov, sliepok, ale aj oviec, kôz, či iných zvierat, hľadajú lieky pre svojich miláčikov tam, kde prídu riešiť aj ich zdravotné problémy. Často tu smerujú priamo po odbornom vyšetrení v Univerzitnej veterinárnej nemocnici. „U nás nájdú naozaj celý sortiment. Nastavujeme ho podľa dopytu, aby sme mali to, čo ľudia chcú, čo potrebujú pre svojich miláčikov. Najčastejšie sú to lieky pre psy a mačky, ale napríklad aj pre nosnice – sliepky, ošípané, ovce, zajace. Od antiparazitárnych na vonkajšie použitie, teda šampóny, spreje, obojky, tablety, cez tie na vnútorné použitie, ako pasty, odčervovacie tablety, až po prípravky na zlepšovanie kvality srsti a kože, či rôzne vitamíny pre zvieratá. Ponúkame aj antiseptické prostriedky na oči, na čistenie uší, špeciálne diéty pri rôznych druhoch alergií, pri problémoch s močovými kameňmi. Je to naozaj široké spektrum na takmer každú diagnózu,“ dodáva doktor Fehér. Vzhľadom na to, že Univerzitná veterinárna nemocnica takisto pracuje v obmedzenom režime a rieši len akútne stavy, odborníci v univerzitnej lekární sú pripravení kvalifikovane poradiť zákazníkovi, ktorí potrebujú zvoliť

správne veterinárne lieky a liečivá pre svojich zvieracích miláčikov.

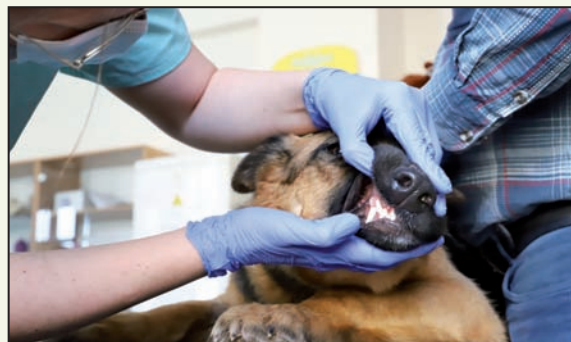
Keďže lekáreň je verejná, ponúka aj humánne lieky, liečivá a výživové doplnky. Zvykli si na ňu zamestnanci i študenti, rovnako ako obyvatelia z okolia. Vedia, že tu nájdú lieky na recept, ale aj tie voľnopredajné. To, čo by náhodou nenašli, lekáreň veľmi rýchlo objedná a doplní. Najmä v chrípkovom období rastie záujem o výživové doplnky, vitamíny, čaje, bylinky. Stále viac aj v prípade veterinárnych liečiv platí, že sa majitelia zaujímajú o ich zloženie, pričom uprednostňujú prírodné produkty. Veľa veterinárnych liekov je zahraničných, sú veľmi kvalitné, majú vysokú úroveň čistoty. „Už sme sa stretli aj s tým, že zahraničný výživový doplnok na regeneráciu kĺbov pre kone používali ľudia aj pre seba,“ pousmeje sa doktor Fehér.

Univerzitná lekáreň je vybavená laboratóriom na výrobu individuálne pripravovaných liekov a disponuje tiež učebňou, ktorá slúži na výučbu vybraných cvičení z predmetu lekárenstvo a sociálna farmácia. Zamestnanci lekárne úzko spolupracujú s pedagogickými pracovníkmi, najmä v súvislosti s vypracovávaním diplomových prác pre študentov v študijnom odbore farmácia. Univerzitná lekáreň navyše umožňuje študentom farmácie vykonať povinnú 1-mesačnú a 5-mesačnú prax.

„Snažíme sa ukázať im všetko, s čím sa v lekární môžu stretnúť, aby ich vedomosti neboli len teoretické. Ako lekáreň funguje, ako sa pracuje s receptami, čo všetko sa môže a čo nesmie, aký je prvý kontakt so zákazníkom,“ vysvetľuje vedúci lekárne. „Keďže máme sortiment veterinárnych liečiv, uvažujeme v budúcnosti aj o užšej spolupráci so študentmi veterinárskeho lekárstva, aby získali lepší prehľad o sortimente liekov, ich balení a ďalších praktických otázkach.“

Mgr. Zuzana Bobriková

O zvieratá v ohrození sa nemocnica stará v nepretržitej službe

„Naši lekári a ošetrovatelia pracujú v nepretržitej prevádzke, aby zabezpečili všetky akútne stavy, pretože aj v tejto zložitej pandemickej situácii sa môžu zvieratá dostať do stavu, ktorý ohrozuje ich zdravie či život. Pes môže vbehnúť pod auto, môže mať vážne zranenia alebo chorobu, ktorá sa môže rozvinúť do života ohrozujúceho stavu. Rovnako sú na tom všetky druhy zvierat. Na zasadnutiach krízového štábu riešime, ako sa vedia lekári vystriedať v službách, aby sme boli plne funkční. Ak by sme mali nejaký problém na jednotlivých klinikách, sme pripravení poskytnúť si navzájom výpomoc, hlavne v prípade ošetrovateľov a upratovacích služieb. Naši lekári a doktorandi sú veľmi ochotní a pomáhajú s maximálnou ochotou a ústretovosťou. Patrí im za to veľká vďaka,“ hovorí prof. MVDr. Alexandra Trbolová, PhD.

Univerzitná veterinárna nemocnica v areáli UVLF od začiatku koronakrízy funguje a pracuje v špeciálnom obmedzenom režime. O zvieratá, ktoré sú v akútnom ohrození zdravia a života, sa tím lekárov a ošetrovateľov stará v nepretržitej službe. Plne funkčné sú všetky kliniky, zrušili sa však plánované operácie a lekári pracujú v obmedzenom režime. Nemocnica zabezpečuje nepretržitú pohotovostnú službu, majitelia zvierat, ktoré sú v akútnom ohrození zdravia a života tak dostanú adekvátnu pomoc. Musia sa však riadiť prísnyimi predpismi a rešpektovať všetky nariadenia nemocnice.

„Ak má klient zviera v akútnom stave a potrebuje neodkladnú pomoc, musí najprv zatelefonovať na číslo pohotovostnej služby. Tam ho objednávajú na prvý možný voľný termín. Každý klient je vpúšťaný do priestorov kliniky osobitne, do ambulancií nesmie vstúpiť viac ako jeden majiteľ s jedným psom, resp. iným malým zvieratom. Aj pri fixácii zvierata musí byť zachovaný dvojmetrový odstup medzi veterinárnym lekárom a klientom,“ vysvetlila prorektorka pre klinickú činnosť a styk s praxou UVLF **prof. MVDr. Alexandra Trbolová, PhD.** V nemocnici sa robí pravidelná dezinfekcia, každý klient musí prísť s rúškom. Klienti s pozitívnou anamnézou ani klienti v karanténe do nemocnice prísť nesmú. Ak majú zviera v akútnom ohrození, musia nájsť zdravého človeka, ktorý ho bude sprevádzať.

vého štábu riešime, ako sa vedia lekári vystriedať v službách, aby sme boli plne funkční. Ak by sme mali nejaký problém na jednotlivých klinikách, sme pripravení poskytnúť si navzájom výpomoc, hlavne v prípade ošetrovateľov a upratovacích služieb. Naši lekári a doktorandi sú veľmi ochotní a pomáhajú s maximálnou ochotou a ústretovosťou. Patrí im za to veľká vďaka,“ hovorí prof. MVDr. Alexandra Trbolová, PhD.

Univerzitná veterinárna nemocnica, tak ako väčšina zdravotníckych pracovísk, na začiatku krízovej situácie bojovala s problémom nedostatku ochranných pomôcok. Chýbali výkonnejšie respirátory, ochranné odevy, preto bolo veľmi dôležité, aby bezpečnosť personálu neohrozili nezodpovední klienti. „Je to každodenné riziko. Ako lekári plníme verejnú službu so všetkou zodpovednosťou a nasadením síl. Veterinári v nepretržitej službe sa takmer nikde nespomínali. My napriek tomu pracujeme a veríme, že s čo najmenšími stratami sa posunieme do lepších čias pre zdravie ľudí i zvierat,“ uzatvára Alexandra Trbolová.

Prevádzku klinik zabezpečuje tím veterinárnych lekárov, ktorým pomáhajú aj doktorandi a veterinárny technický personál. Všetky kliniky pracujú v obmedzenom režime. **Klinika malých zvierat**, ktorá má oddelenie vnútorných chorôb a oddelenie chirurgie, ortopédie, röntgenológie a reprodukcie, prijíma len vopred objednaných pacientov s akútnymi stavmi. „Operujú sa len akútne stavy. V nemocnici je aj možnosť hospitalizácie, ale iba s veľkým obmedzením a len vo veľmi vážnych prípadoch. Prijímame aj pacientov referovaných od iných veterinárnych lekárov, ale je potrebné, aby títo lekári, ktorí k nám posielajú svojho pacienta, vopred zavolali na kliniku,“ vysvetľuje prorektorka Trbolová.

„Pokiaľ je pre zviera potrebné očkovanie, alebo odčervovací program, dá sa to odložiť. Klienti vedia odčerviť zviera tabletami alebo použiť antiparazitárne prostriedky, ktoré kúpi v našej veterinárnej lekárni. Nie sú viazané na recept,“ dodáva profesorka Alexandra Trbolová.

Klinika vtákov, exotických a voľne žijúcich zvierat funguje v obmedzenom režime, so zabezpečením akútnych stavov. Keďže ide o špecifickú kliniku, lekári sú k dispozícii počas pracovných dní od 8.00 do 15.30 hod. Aj tu sa treba objednať najprv telefonicky. Pokiaľ by mal takýto druh

zvieratá akútny problém, preberie ho lekár na pohotovosti a následne odovzdá lekárovi z kliniky vtákov, exotických a voľne žijúcich zvierat.

Rovnako funkčná je aj **klinika koní**. Majitelia pacientov, ktorí majú akútne stavy, musia telefonicky kontaktovať pohotovosť. Oznámia o aký problém ide a pohotovostná služba bude kontaktovať MVDr. Zdenka Žerta, CSc., ktorý so svojim tímom zabezpečí pomoc. Klinika vykoná operácie v prípade akútneho stavu. Na **klinike prežúvavcov** minulý týždeň pomáhali pri ťažkom pôrode hovädzieho dobytká.

Pacientov prijali z externého prostredia. Starajú sa však aj o vlastný dobytok, ktorý slúži na výučbu študentov veterinárnej medicíny. **Klinika ošipaných** je už dlhší čas uzatvorená kvôli africkému moru ošipaných, ktorý sa v našom regióne nebezpečne rozširuje. Pri starostlivosti o zvieratá tu platia veľmi prísne pravidlá. Aj na tejto klinike sa starajú o vlastné zvieratá, ktoré slúžia na pedagogické účely.

Mgr. Zuzana Bobriková

Foto: Veronika Janušková

Študentské domovy zvládli sťahovanie veľmi dobre. Vďaka patrí študentom aj ich rodičom

Kedže vyučovací proces na UVLF do konca letného semestra 2019/2020 pokračuje len vo forme dištančného vzdelávania pre všetky ročníky a všetky študijné programy, požiadala univerzita všetkých študentov, ktorí boli počas akademického roka ubytovaní v študentských domovoch, aby sa odsťahovali. Prvých 150 študentov si prišlo po svoje osobné veci v utorok 7. apríla 2020. Ďalší prišli na rad po veľkonočných sviatkoch v termínoch 14., 15., 16., 17. a 20. apríla 2020.

„Každý študent mal na vystaňovanie z izby limit jeden a pol hodiny, ktorý nesmel prekročiť. Pred vstupom do budovy si vo vestibule vydezinfikoval ruky, dostal návleky na obuv a jednorazové rukavice. Rúška musel mať každý vlastné. Harmonogram sme pripravili tak, že v jednom termíne mohli byť na jednej chodbe maximálne štyri osoby,“ vysvetlil postup riaditeľ Študentských domovov UVLF **Mgr. Jaroslav Hochmann**. Všetky podrobnosti týkajúce sa odubytovania si študenti mohli preštudovať vopred, preto bol každý pripravený a zbytočne sa nezdržoval.

V prvý deň sa z internátu postupne odsťahovalo 150 študentov. Podľa zoznamov začali dve 15-členné skupiny v obidvoch budovách o 7.30. Postupne sa vystriedali ďalší od 9.00, 10.30, 12.00 a 13.30 hod. „Pri príprave tohto náročného procesu sme mali trochu obavy, pretože ide o veľké skupiny mladých ľudí z rôznych kútov Slovenska, ale naši študenti nás veľmi milo prekvapili. Študenti prichádzali na odsťahovanie v časových intervaloch, ktoré im boli pridelené. Netvorili sa rady, ani početné skupiny osôb. Potešila nás aj veľká účasť.

Nečakali sme, že takmer všetci sa dokážu prispôbiť, zohnať si auto a prísť v pridelených termínoch,“ skonštatoval Jaroslav Hochmann.

V priebehu jednotlivých dní koordinovali pracovníci internátu celú akciu tak, aby boli všetci spokojní a nenastali žiadne problémy. Po Veľkej noci sa postupne odsťahovalo podľa harmonogramov okolo 440 študentov. Napriek maximálne vyťaženým kapacitám špecializovaných friem sa podarilo zabezpečiť aj opakovanú dezinfekciu vestibulov, chodieb a výťahov v oboch budovách ŠD UVLF. O zvieratá, ktoré sú súčasťou viacerých študentských klubov, sa nepretržite stará dvojčlenná služba z radov študentov.

„Ďakujeme študentom a ich rodičom, za maximálnu ústretovosť, trpezlivosť a dodržanie všetkých pravidiel. Veľmi si vážime, že si svoje povinnosti zariadili tak, aby dodržali časový rozpis a ničím nenarušili celý systém. Všetkým našim študentom aj ich rodinám želim, aby prežili tieto náročné dni čo najpokojenejšie. Správajte sa zodpovedne a bezpečne, aby sme sa čo najskôr mohli vrátiť k bežnému štúdiu aj na našej univerzite. Už teraz sa teším na ten okamih, keď sa budeme môcť stretnúť uprostred nášho areálu a opäť si podať ruky. Veľa zdravia všetkým!“ zažalala pri tej príležitosti rektorka Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach Dr. h. c. prof. MVDr. Jana Mojžišová, PhD.

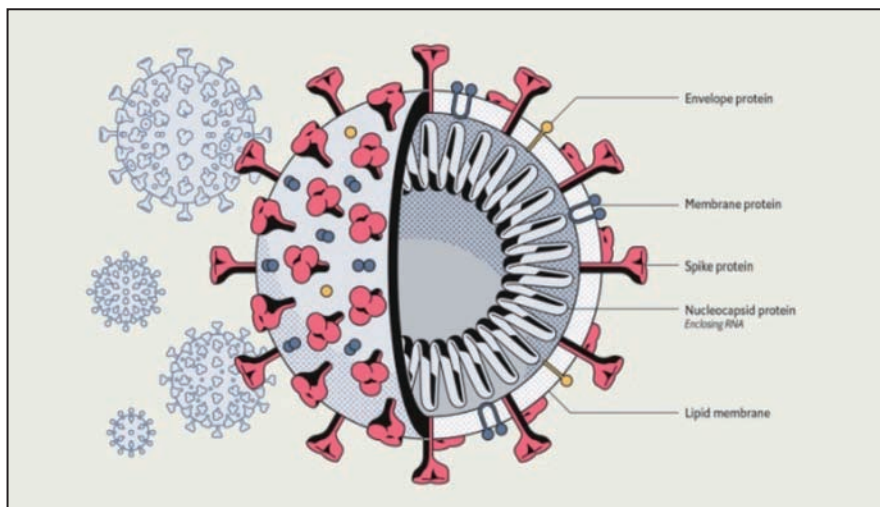
Mgr. Zuzana Bobriková

Foto: Archív Študentských domovov UVLF

Vedci hľadajú pôvod pandemického koronavírusu

Zo štúdií koronavírusov je známe, že infikujú mnohé cicavce, vtáky a človeka. Zo siedmich doteraz známych ľudských koronavírusov štyri vyvolávajú u ľudí menej nebezpečné hnačky alebo respiračné ochorenia s postihnutím horných dýchacích ciest. Tieto vírusy sa zvyčajne nedostávajú do dolných častí dýchacích ciest. Ďalšie dva koronavírusy vyvolali v ľudskej populácii epidémie. Koronavírus SARS-CoV vyvolal epidémiu SARS v Číne a na Taiwane v rokoch 2002 – 2003, ďalší koronavírus MERS-CoV spôsobil epidémiu MERS v Saudskej Arábii v roku 2012. V súčasnosti sme svedkami celosvetovej pandémie COVID-19 (Coronavirus disease 2019 – koronavírusová choroba 2019), ktorej etiologickým agensom je nový koronavírus SARS-CoV-2, ktorý často spôsobuje smrteľnú pneumóniu.

Medzi prvými otázkami v súvislosti s novou pandemiou COVID-19, ktorá vznikla na mokrom trhu vo Wu-chane (Čína) v decembri 2019, a odtiaľ sa už v januári rozšírila do Európy a neskôr na americký kontinent, je povaha nového vírusu a jeho pôvod. Pre pochopenie možného pôvodu SARS-CoV-2 je potrebné poznať jeho genetické vlastnosti. Nukleotidová sekvencia celého genómu SARS-CoV-2 bola získaná už v januári 2020. To umožnilo jej porovnanie so sekvenciami iných koronavírusov. Tak sa zistilo, že genóm SARS-CoV-2 má dve unikátne vlastnosti.

Obr. 1 Štruktúra koronavírusového viriónu

Unikátne vlastnosti nového koronavírusu

Prvou z nich sú unikátne mutácie v receptor-viažucej doméne RBD. Vírus (Obr. 1) interaguje s bunkou tak, že časť jeho S proteínu – receptor-viažuca doména RBD, ktorá je umiestnená na povrchu vírusu, sa viaže na bunkový receptor. Rýchla identifikácia RBD na S proteíne bola urobená na základe porovnania sekvencií SARS-CoV-2, SARS-CoV, ktorý bol pôvodcom epidémie SARS v rokoch 2002 – 2003 a iných koronavírusov. V RBD, ktorá je na podobnom mieste v S proteíne ako bola nájdená u SARS-CoV, bolo zistených 6 kritických aminokyselín pre väzbu k bunkovému receptoru. Štúdie naznačili, že RBD SARS-CoV-2 je unikátna a má až 5 kľúčových aminokyselín odlišných od RBD pre SARS-CoV.

Aj identifikácia bunkového receptora ACE2 (angiotensin-converting enzyme 2 – enzým konvertujúci angiotenzín)

na ľudských pľúcnych bunkách pre SARS-CoV-2 vychádzala zo štúdií SARS-CoV, kde bol tento bunkový receptor identifikovaný. Na základe počítačových štruktúrnych štúdií a biochemických analýz sa potvrdilo, že SARS-CoV-2 so svojou unikátnou RBD sa silne viaže k ACE2 nielen ľudských buniek, ale aj buniek fretiek, mačiek, opíc a iných živočíchov. Počítačové štruktúrne analýzy zároveň odкрыli, že táto väzba nie je ideálna, a je tu evolučný priestor na jej zdokonaľovanie, napríklad mutáciou niektorej aminokyseliny, čo by mohlo spôsobiť ďalšie problémy v ľudskej populácii.

Druhou zo spomínaných výnimočných vlastností genómu SARS-CoV-2 je unikátne polybázické furin-like proteázou rozpoznávané štiepacie miesto. Porovnanie sekvencií koronavírusov, ktoré kódujú S proteín, odкрыlo inzerciu 12 nukleotidov na rozhraní S1 a S2 podjednotiek tohto proteínu, ktorá nebola pozorovaná v nijakom genóme betakoronavírusov, s výnimkou SARS-CoV-2. Tieto nukleotidy kódujú 4 aminokyseliny PRRA, ktoré sú inzerciou v S proteíne SARS-CoV-2. Tým sa vytvorilo polybázické furin-like proteázou rozpoznávané štiepacie miesto pre štiepenie S proteínu na podjednotky S1 a S2, čo sa prejavuje v infekčnosti vírusu a rozsahu vírusových hostiteľov.

Odkiaľ pochádza SARS-CoV-2?

Prvým podozrením bolo, že vírus bol umelo skonštruovaný. Toto tvrdenie však nemá logiku. Vírus má unikátne štruktúry popísané vyššie, ktoré nie sú typické pre iné koronavírusy, a teda kto by ich vedel dopredu navrhnúť tak, aby boli biologicky funkčné? V genóme nového koronavírusu neboli zistené žiadne stopy umelého pôvodu. Takže, keď vyjdeme z týchto východísk, umelá konštrukcia SARS-CoV-2 je konšpiráciou. Pri trizevej vedeckej úvahe musíme pôvod nového koronavírusu hľadať inde.

Prirodzená selekcia vírusu u zvierat a následný zoonotický prenos na človeka

Vzhľadom na to, že vírus bol identifikovaný na mokrom trhu vo Wu-chane, kde sa predávajú a konzumujú rôzne druhy exotických živočíchov, potom pôvod vírusu môže byť medzi týmito živočíchmi s možným prenosom vírusu na človeka. Prvým adeptom boli netopiere, ktoré boli aj rezervoárom pre SARS-CoV, ktorý v roku 2003 spôsobil epidémiu SARS v Ázii. Ukázalo sa, že genóm koronavírusu jedného druhu netopiera je až na 96 % podobný genómu SARS-CoV-2. Naproti tomu podobnosť medzi genómami SARS-CoV a SARS-CoV-2 bola iba 80 %.

Napriek blízkej genetickej príbuznosti netopierieho koronavírusu so SARS-CoV-2, sekvencia RBD v S proteíne z netopierieho koronavírusu je odlišná od RBD pre SARS-CoV-2, takže netopierí koronavírus nemôže byť priamym pôvodcom SARS-CoV-2, lebo by sa neviazal na ľudské bunky. Pri ďalšom hľadaní voľba padla na luskona (šupinavec, pozri Obr. 2), ilegálne importovaného z Malajzie do Číny, kde sa konzumuje jeho mäso a jeho tkanivá a šupiny sa využívajú

Obr. 2 Luskon (šupinavec, *Manis javanica*)
(Obrázok prevzatý z <https://www.worldwildlife.org/species/pangolin>)

v tradičnej čínskej medicíne. Luskony sú citlivé na koronavírusovú infekciu, ktorá u nich spôsobuje príznaky podobné zápalu pľúc.

Získaním genómu koronavírusu z luskonov sa prekvapujúco zistilo, že hoci celkový genóm je odlišný od SARS-CoV-2 (podobnosť len 85 – 92 %), RBD je podobná až na 97 %, pričom 5 – 6 kľúčových aminokyselín je úplne zhodných s RBD pre SARS-CoV-2. Na druhej strane sekvencia luskonieho koronavírusového S génu nemá druhé unikátne miesto – polybázické štiepacie miesto, tak ako žiaden iný koronavírus, s výnimkou SARS-CoV-2. Vychádzajúc zo všetkých hore uvedených faktov, na súčasnom stupni poznania môžeme predpokladať, že nový pandemický koronavírus zrejme vznikol výmenou genetického materiálu medzi vírusom z netopiera a luskona (šupinavca) a takto prírodne upravený vírus preskočil na človeka, teda je zoonotického pôvodu.

Ďalšie možnosti vzniku SARS-CoV-2

Ale pokračujme ďalej v odborných úvahách. A čo keď nový

vírus vznikol po prenose zo zvierat na človeka, a potom selekčné procesy prebiehali až na ľudskom hostiteľovi? Scenár by mohol byť taký, že vírus preskočil na človeka z nejakého zvieratá a po prenose na človeka sa geneticky dovyvinul (o víruse u ľudí sme dovtedy nevedeli, lebo sa neprejavoval závažnými klinickými príznakmi) do pandemickej formy. Objektívne tiež nemôžeme vylúčiť ani možnosť, že vírus vznikol dlhodobým kultivovaním SARS-CoV (agens spôsobujúci SARS) na bunkových kultúrach. Vedci dlhý čas kultivovali SARS-CoV na bunkách a zvieracích modeloch v laboratóriách po celom svete. Teoreticky by snáď bolo možné, že dlhým pasážovaním SARS-CoV na bunkách vírus získa RBD pre SARS-CoV-2. Ale objavom koronavírusu s rovnakou RBD ako má SARS-CoV-2 u luskona, ako aj vysokou genetickou podobnosťou s netopierim koronavírusom je prirodzenejšie predpokladať, že nový pandemický koronavírus je prirodzeného pôvodu.

Záver

SARS-CoV-2, etiologický agens COVID-19, je názorným príkladom toho, aké dôležité je venovať pozornosť zoonotickým vírusom, teda vírusom spoločným pre ľudí a zvieratá. Ved' v priebehu ostatných 18 rokov vznikli dve epidémie spôsobené SARS-CoV a MERS-CoV a prebiehajúca pandémia spôsobená SARS-CoV-2. Logické je predpokladať, že aj v budúcnosti nás čakajú ďalšie epidémie spôsobené koronavírusmi alebo inými agensmi, ale naše skúsenosti s COVID-19 nám pomôžu sa rýchlejšie vyrovnáť s nebezpečnými nákazami.

Štefan Vilček

Akú úlohu zohrávajú domové zvieratá v pandémii COVID-19?

Koronavírusové infekcie boli opísané ako u ľudí, tak aj u širokého spektra cicavcov a vtákov v rôznych častiach sveta. Tieto vírusy patriace do čeľade Coronaviridae majú afinitu k epitelovým bunkám respiračného a tráviaceho traktu, takže postihujú najmä tieto orgánové systémy, v niektorých prípadoch aj centrálny nervový systém. Koronavírusy majú v elektrónovom mikroskope typický guľový vzhľad s dlhými výbežkami (peplomermi) kyjačkovitého tvaru, od čoho je odvodený aj ich názov (z latinského slova corona – koróna, pripomínajúca slnečnú korónu, slnečné lúče, podobne ako kreslia slnko deti). Koronavírusy boli objavené koncom 60. rokov, avšak niektoré choroby, ktoré spôsobujú (infekčná bronchitída vtákov, vážne hnačkové ochorenia prasiatok a teliat), boli známe už v prvej polovici 20. storočia. Vírusy sa prenášajú infekčným aerosólom (kvapôčková infekcia), perorálne a mechanicky, kontamináciou rôznych materiálov a ich povrchov.

Je známe, že koronavírusy infikujú mnohé druhy cicavcov (netopiere, hlodavce, prasatá, prežúvavce, kone, mačky, veľryby a iné), vtáky (hydina, morky, bažanty a iné) vrátane človeka. Z významných koronavírusov domových a úžitkových zvierat sem patria: mačací koronavírus (vírus infekčnej peritonitídy mačiek), spôsobujúci tiež pneumóniu mačiek, koronavírus psov (gastroenteritída, hnačka), boviný koro-

navírus (novorodenecká hnačka teliat), vírus transmisívnej gastroenteritídy prasiat (gastroenteritída, hnačka), vírus infekčnej bronchitídy kurčiat, vírus infekčnej enteritídy moriek a ďalších druhov vtákov a ďalšie.

U ľudí sú známe štyri koronavírusy, ktoré vyvolávajú menej nebezpečné hnačky alebo respiračné ochorenia s postihnutím horných dýchacích ciest. Tieto vírusy sa zvyčajne nedostanú do dolných častí dýchacích ciest. Do objavenia vírusu SARS (Severe Acute Respiratory Syndrome – ťažký akútny respiračný syndróm) v roku 2002 boli dovtedy známe koronavírusy ľudí považované za pomerne málo patogénne a spravidla sa prejavovali nádchou, čo sa často pripisuje prechladnutiu. Na rozdiel od toho vírus SARS vyvoláva zápal dolných dýchacích ciest, zápal pľúc, pričom sa vírus rozmnožuje v bunkách výstelky pľúcnych alveol, kde sa produkuje množstvo fibrínu, čo nakoniec vedie k asfyxii.

Tri koronavírusy vyvolali v ľudskej populácii epidémie. Už spomenutý koronavírus SARS-CoV vyvolal v roku 2002 – 2003 v Číne a na Taiwane epidémiu SARS, ďalší koronavírus MERS-CoV spôsobil epidémiu MERS (Middle East Respiratory Syndrome – Blízko-východný respiračný syndróm) v roku 2012 v Saudskej Arábii. V súčasnosti sme svedkami celosvetovej pandémie COVID-19 (Coronavirus disease 2019 – koronavírusová choroba 2019) ktorej etiologickým agensom je

nový koronavírus SARS-CoV-2, ktorý tiež preniká do dolných častí pľúc ľudí a často spôsobuje smrteľnú pneumóniu.

Medzi prvými otázkami v súvislosti s novou pandémiou COVID-19, ktorá vznikla na mokrom trhu vo Wu-chane (Čína) v decembri 2019, a odtiaľ sa už v januári rozšírila do Európy a neskôr na americký kontinent, je povaha nového vírusu a jeho pôvod. Aj keď definitívnu odpoveď zatiaľ nepoznáme, množstvo vedeckých tímov z celého sveta, ktoré sa týmto vírusom zaoberajú, poskytuje takmer denne nové informácie.

Je kontakt ľudí so zvieratami rizikový faktor?

Viac ako polovica ľudí predovšetkým v západnej Európe vlastní nejaké domové zvieratá, najčastejšie psa alebo mačku, v USA je to dokonca 65 % obyvateľov. Preto je otázka prenosu SARS-CoV-2 zo zvierat na človeka v súčasnosti vysoko aktuálny problém. Vzhľadom na to, že prakticky denne sa objavujú nové a nové informácie z tejto oblasti, nie je zatiaľ možné ani v tomto článku zaujať k tejto otázke jednoznačné a konečné stanovisko. Ďalšou problematikou je tiež prenos vírusu zo zvierat na zvieratá v rámci druhu, to znamená, do akej miery je potrebné chrániť domové zvieratá. Napríklad v USA odporúčajú počas najväčšieho výskytu epidémie ponechať psov doma, čo samozrejme súvisí s psychickými problémami takýchto zvierat, pokiaľ to trvá dlhšiu dobu.

Podľa posledných výsledkov výskumu sú z domácich miláčikov k SARS-CoV-2 najviac vnímavé mačky a fretky, pravdepodobne menej vnímavé sú psy. Napr. päť mladých psov bolo experimentálne infikovaných so SARS-CoV-2 a len u dvoch bola zistená vírusová RNA v truse, ale vírus vo vzorkách nebol infekčný.

Mačky

O infekcii SARS-CoV-2 u mačiek sa v svetovej literatúre objavuje viacero údajov. Je možné zovšeobecniť, že mačky infikované koronavírusom vykazovali iba slabé klinické príznaky. Z rôznych častí sveta bolo publikovaných viacero správ o mačkách žijúcich u vírusom infikovaných majiteľov. Boli u nich pozorované mierne respiračné problémy, či už to bolo v Belgicku, USA alebo Číne. Aj počas pandémie vo Wu-chane boli mačky pozitívne na protilátky a vírus, niektoré pritom žili s pozitívnym majiteľom. Dve mačky infikované v Hongkongu, žijúce v dome s infikovaným človekom, boli dokonca bez klinických príznakov. Mačka z New Yorku infikovaná vírusom mala slabé respiračné problémy, pričom jej majiteľ bol vírus negatívny. Mačka sa asi nakazila od infikovaných ľudí.

V pokuse, kde nemeckí vedci experimentálne infikovali mačky koronavírusom v laboratórnych podmienkach, sa zistilo, že klinické príznaky sa skoro nevyskytli, ale na druhej strane sa vírus vylučoval do prostredia. Mačky sa môžu tiež infikovať navzájom, ale nie vždy je to tak a nie je z toho experimentu známe, ako by sa vírus správal v prirodzených podmienkach.

Jedna z najnovších štúdií, ktorú publikoval Josua Bote 14. mája 2020 v USA Today, potvrdila, že mačky môžu byť infikované koronavírusom a môžu ho šíriť aj na iné mačky, ale nebolo preukázané, že by mohli šíriť infekciu na človeka. Výskumníci z Tokijskej univerzity a Univerzity vo Wisconsinu potvrdili, že naši mačací priatelia môžu byť preukázateľne infikovaní koronavírusom od človeka alebo iných mačiek. Vo svojej štúdii experimentálne infikovali tri mačky v oddelených klietkach vírusom SARS-CoV-2 izolovaným z človeka. Na druhý deň dve z troch mačiek boli pozitívne. V ten deň

vložili do jednotlivých klietok k infikovaným mačkám ďalšie tri neinfikované mačky. Na tretí deň pokusu boli všetky tri infikované mačky koronavírus pozitívne. A pozitívne boli aj ďalšie mačky bez rozdielu, či boli, alebo neboli predtým vírusom inokulované. Všetkých šesť mačiek vylučovalo koronavírus, čo však bolo hlavné, mačky nemali žiadne príznaky choroby a všetky vyzdraveli. Na druhej strane, podľa tejto štúdie nie je tu žiadny dôkaz, že by mačky mali infikovať človeka koronavírusom. Výskumníci, ktorí sa zaoberajú touto otázkou, radi byť opatrní pri zvieratách, ak je človek infikovaný SARS-CoV-2. Ľudia, ktorí sú počas karantény doma a boja sa koronavírusovej infekcie, mali by sa rovnako obávať aj o svoje domové zvieratá.

Niektorí americkí vedci sa domnievajú, že kontrola mačiek na prítomnosť SARS-CoV-2 by mohla byť cesta k pochopeniu pandémie COVID-19 u ľudí. Tím odborníkov z Centrálného veterinárneho diagnostického laboratória v USA vyvinul diagnostický test na SARS-CoV-2 u zvierat. Tento test na báze kvantitatívnej detekcie vírusovej RNA bude využitý na stanovenie výskytu SARS-CoV-2 u mačiek a psov. Pozitívne vzorky z domových zvierat budú študované z hľadiska genetických zmien koronavírusov izolovaných z domových zvierat v porovnaní s tými, ktoré boli izolované od ľudí infikovanými SARS-CoV-2, takže čoskoro je možné očakávať ďalšie nové informácie.

Psy a iné druhy zvierat

Okrem mačiek sú tu v obmedzenej miere aj údaje o koronavírusovej infekcii psov. V Hongkongu bol zaznamenaný prípad psa, ktorý bol infikovaný koronavírusom, ktorý bol podobný s vírusom u infikovaných ľudí. Pes bol v karanténe bez klinických príznakov a vyzdravel. Pes zrejme získal vírus z infikovaného človeka, nie opačne. Podobne bol 2-ročný nemecký ovčiak pozitívny na vírus (aj s antivírusovými protilátkami, serokonverzia) spolu s infikovaným majiteľom a o 10 dní bol vírus negatívny. V USA testovali viac ako 4 000 vzoriek mačiek, psov a koní s RT-PCR a všetky výsledky boli negatívne. V prípade 20 francúzskych študentov pozitívnych na SARS-CoV-2 bolo tiež testovaných ich 12 psov a 9 mačiek, pričom ani v jednom prípade neboli tieto zvieratá pozitívne na prítomnosť vírusu a protilátok, len u niektorých boli pozorované slabé respiračné problémy.

Na to, že táto problematika je stále vo vývoji, a že nie je možné robiť konečné závery, poukazujú aj niektoré informácie týkajúce sa túlavých psov. Profesor Xuhua Xia z Univerzity v Ottawe veľmi podrobne zdôvodňuje hypotézu, že túlavé psy, osobitne ich črevný trakt, môže zohrávať na začiatku šírenia SARS-CoV-2 významnú úlohu, nakoľko umožňuje rýchlú evolúciu vírusu u psov a jeho preskocenie na človeka. Túlavé psy môžu požírať netopiere, u ktorých sa pôvodne tento vírus vyvinul, čo by znamenalo, že by mohli byť medzihostiteľom medzi netopiermi a prvom introdukovaní SARS-CoV-2 na človeka.

Pozitívne na SARS-CoV-2 boli testované aj iné zvieratá. Napríklad 4-ročná malajzijská tigrica s príznakmi suchého kašľa a kýchania v zoologickej záhrade v Bronxe, New York. Táto tigrica bola asi infikovaná ošetrovateľom. Niektoré fekálne vzorky ďalších tigrov a afrických levov boli pozitívne na vírus, ale ochorenie prešlo bez väčších problémov.

Stanovisko agentúry pre potraviny, životné prostredie, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (ANSES)

Francúzska ANSES zverejnila koncom apríla aktualizované stanovisko o možnom prenose COVID-19 z domácich zvierat

na človeka. Záver stanoviska znie, že v súčasnosti stále neexistujú vedecké dôkazy, ktoré by nasvedčovali tomu, že hospodárske či domáce zvieratá hrajú epidemiologickú rolu pri šírení ochorenia COVID-19, ktoré je spôsobené vírusom SARS-CoV-2. Expertná skupina ANSES preto posúdila všetky dostupné vedecké dôkazy. Prvé stanovisko ANSES zverejnila 9. marca 2020. Vedci v ňom uviedli, že domáce ani hospodárske zvieratá nehrajú úlohu v šírení ochorenia COVID-19. Nedávne hlásenia o sporadických prípadoch kontaminácie domácich zvierat vírusom ako aj experimentálne vyvolané infekcie však demonštrovali vnímavosť niektorých zvieracích druhov na SARS-CoV-2 (napr. fretky, škrečky a mačky). ANSES sa preto rozhodla dôkazy prehodnotiť a vypracovať nové vedecké stanovisko.

Na základe dostupných údajov však ANSES skonštatovala, že v súčasnosti stále neexistujú presvedčivé dôkazy, že by hospodárske alebo domové zvieratá hrali epidemiologickú rolu pri šírení COVID-19. Do dátumu vydania nového stanoviska ANSES neboli potvrdené žiadne prípady nákazy ľudí vírusom SARS-CoV-2 od domových či hospodárskych zvierat.

Vzhľadom na uvedené je potrebné prízvukovať, že vo všeobecnosti platí, že chorí ľudia by sa mali vystríhať blízkeho kontaktu so zvieratami. Po kontakte so zvieratami je potrebné dodržiavať základné hygienické opatrenia (pred či po kontakte so zvieratami, ošetrovaní alebo po výmene podstielky je potrebné si starostlivo umyť ruky, nedotýkať sa zvieratá tvárou, kašľať a kýchať do vreckovky alebo ohybu ruky).

Pasívny prenos

Pri epidémii je potrebné zabrániť aj prípadnému pasívnemu prenosu vírusu, podobne ako je to pri kontaminácii materiálu infikovaným človekom. Vírus sa totiž môže prenášať aj povrchom zvieratá, ktoré prišlo do kontaktu s chorou osobou. Vírus je schopný prežiť niekoľko hodín na rôznych materiáloch, preto sa predpokladá, že rovnaký pasívny prenos je teoreticky možný aj povrchom zvieratá, ktorým komunikuje s vonkajším prostredím. Toto by však v našich súčasných podmienkach bolo možné považovať za veľmi zriedkavú situáciu, podobne ako sú topánky či odev človeka.

Aké je stanovisko významných svetových organizácií vo vzťahu k zvieratám

The American Veterinary Medical Association (AVMA) vydala na základe odporúčaní US Centers for Disease Control and Prevention (CDC) a World Organization for Animal Health (OIE) nasledovné odporúčanie:

- majitelia zvierat bez príznakov COVID-19 majú dodržiavať zásady hygieny, t. j. umývať si ruky pred kontaktom so zvieratami, počas kŕmenia a ošetrovania,
- zabrániť kontaktu domových zvierat, špeciálne mačiek, s ľuďmi a zvieratami mimo svojej domácnosti,
- psy by mali byť vedené na 2 m vodidle a je potrebné vyhnúť sa skupinám ľudí a zvierat v okolí.

Keď je človek COVID-19 pozitívny:

- ak je to možné, nekontaktujte psy a mačky, podobne ako ľudí,
- ak je to možné, nech sa o vašich miláčikov stará zdravý človek,
- je potrebné sa vyhnúť maznaniu so zvieratom, nepodávať zvieratám ľudskú stravu, pred kontaktom a po kontak-

- te so zvieratom je vždy potrebné starostlivo si umyť ruky,
- aj v prípade, že sa jedná o COVID-19 pozitívneho človeka, nie je to dôvod na odstránenie zvieratá z domu, vírus sa podľa doteraz dostupných informácií šíri z človeka na človeka, prípadne z človeka na zviera; je preto potrebné chrániť pred infekciou zviera.

Záver

Záverom je teda možné zhrnúť, že vedecky nie je doposiaľ dokázaný prenos SARS-CoV-2 zo zvierat na človeka. Doteraz zverejnené práce svedčia skôr o opaku, to znamená, že vírus sa šíri z človeka na zviera. Vzhľadom na to, že podrobný epidemiologický výskum pandémie COVID-19 sa v podstate rozbieha a prakticky denne pribúdajú nové informácie, je potrebné situáciu naďalej starostlivo sledovať.

Literatúra

ANSES: COVID-19: domestic animals play no part in transmission of the virus to humans

<https://www.anses.fr/en/content/covid-19-domestic-animals-play-no-part-transmission-virus-humans>, 20.4.2020

Decaro, N., Lorusso, A.: Novel human coronavirus (SARS-CoV-2): A lesson from animal Coronaviruses. *Vet. Microbiol.*, 244, 2020, 108693.

Joshua Bote: Cats without any symptoms can spread coronavirus to other cats, study finds. *USA TODAY*, Published May 14, 2020. Association of American Veterinary Medical Colleges (AAVMC): COVID-19 Response, May 15, 2020.

MacLchan N. J., Dubovi E. J.: *Fener's Veterinary Virology*, 4th edition, Elsevier Inc. 2011.

Rajčáni J., Čiampor F.: *Lekárska Virologia*. VEDA, Bratislava, 2006.

WHO. Coronavirus disease 2019. <https://www.who.int/emergencies/diseases/novelcoronavirus-2019> (Feb 18, 2020).

Wu, F., Zhao, S., Yu, B., Chen, Y.M., Wang, W., Song, Z.G., Hu, Y., Tao, Z.W., Tian, J.H., Pei, Y.Y., Yuan, M.L., Zhang, Y.L., Dai, F.H., Liu, Y., Wang, Q.M., Zheng, J.J., Xu, L., Holmes, E.C., Zhang, Y.Z.: A new coronavirus associated with human respiratory disease in China. *Nature*. 579(7798), 265-269, 2020. doi: 10.1038/s41586-020-2008-3.

Xuhua Xia: Study points to evidence of stray dogs as possible origin of SARS-CoV-2 pandemic, *Medical Express*, Oxford University Press, 14.4.2020 <https://medicalxpress.com/news/2020-04-evidence-stray-dogs-sars-cov-pandemic.html?fbclid=IwAR3gxsYLC-6JDJRLTm1eYz-hc1kylhr-858zPgC9E1gbpsTI0KIVhTTQMw4>

Zhou, P., Yang, X.L., Wang, X.G., Hu, B., Zhang, L., Zhang, W., Si, H.R., Zhu, Y., Li, B., Huang, C.L., Chen, H.D., Chen, J., Luo, Y., Guo, H., Jiang, R.D., Liu, M.Q., Chen, Y., Shen, X.R., Wang, X., Zheng, X.S., Zhao, K., Chen, Q.J., Deng, F., Liu, L.L., Yan, B., Zhan, F.X., Wang, Y.Y., Xiao, G.F., Shi, Z.L.: A pneumonia outbreak associated with a new coronavirus of probable bat origin. *Nature*. 579(7798), 270-273, 2020, doi: 10.1038/s41586-020-2012-7.

Juraj Pistl
Štefan Vilček

Dr. h. c. prof. MVDr. Rudolf Cabadaj, PhD. oslávil životné jubileum

V apríli tohto roku sa dožil významného životného jubilea bývalý rektor našej univerzity Dr. h. c. prof. MVDr. Rudolf Cabadaj, PhD. Pán rektor sa narodil 17. 4. 1940 v Michalovciach ako najmladší zo šiestich súrodencov. Po maturite študoval na Vysoké škole veterinárskej v Košiciach. Vysokoškolské štúdium úspešne ukončil a v roku 1965 bol promován na doktora veterinárskej medicíny. Po absolvovaní vysokej školy pracoval na OVZ Topoľčany

ako obvodný veterinárny lekár. O rok neskôr nastúpil na internú ašpirantúru na katedru vnútorných chorôb párnokopytníkov a v roku 1971 získal vedeckú hodnosť kandidáta vied. Na uvedenej katedre pracoval do roku 1975. Ďalšie dva roky pôsobil ako odborný asistent na oddelení verejného a súdneho veterinárstva. V rokoch 1976 – 1980 MVDr. Cabadaj pôsobil v Ugande ako vysokoškolský učiteľ na Veterinárskej fakulte Univerzity Makerere v Kampale. Po návrate nastúpil na katedru hygieny a technológie potravín, kde sa spolu s prof. Plevom podieľal na rozvíjaní a skvalitňovaní katedry a študijného odboru hygiena potravín ako vedúci oddelenia, študijných predmetov i vedúci katedry. V roku 1982 bol menovaný za docenta a v roku 1992 za profesora pre odbor veterinárna hygiena.

Výsledky jeho výskumnej práce sa odzrkadľujú v bohatej publikačnej aktivite. Je autorom alebo spoluautorom viac ako 200 vedeckých a odborných prác v domácich a zahraničných časopisoch, 9 vysokoškolských učebných textov a 4 monografií. Jeho práce analyzujú najmä problematiku kvalitatívne zmenených mias PSE a DFD typov a vplyv životného prostredia na kvalitu potravín a surovín živočíšneho pôvodu. Aktívne sa zúčastňoval domácich i zahraničných vedeckých podujatí. Svoje odborné vedomosti a skúsenosti uplatňoval aj pri výchove vedeckých ašpirantov.

Počas svojho pôsobenia na vysokej škole zastával viaceré významné školské, vedecké i verejné funkcie na škole i mimo nej. Bol vedúcim oddelenia, vedúcim katedry, členom Vedeckej rady UVL v Košiciach i Veterinárnej a farmaceutickej univerzity v Brne, členom Slovenskej poľnohospodárskej akadémie, členom expertnej skupiny pre prípravu potravinového kódexu SR. V rámci Asociácie veterinárskych vysokých škôl Európy bol členom komisie pre evalváciu odboru veterinárna hygiena. Veľmi úzko spolupracoval so Štátnou veterinárnou správou SR.

Prof. Cabadaj dosiahol uznanie svojich pedagogických, odborných a organizačných schopností a bol menovaný za rektora UVL v Košiciach v štyroch funkčných obdobiach, celkom 13 rokov, čo pozitívne ovplyvnilo postavenie univerzity v systéme slovenského vysokého školstva, ale aj v medzi-

národnom meradle. Počas týchto rokov univerzita dosiahla mnohé úspechy, pričom v mnohých oblastiach skutočne novátorské. Medzi ďalšie pozitíva patrí schválenie zákona o zmene názvu školy na Univerzita veterinárskeho lekárstva v Košiciach. K významnému rozvojovému projektu jubilanta patrí ukončenie výstavby morfológického pavilónu a jeho uvedenie do užívania v decembri 1993. Je spoluzakladateľom a organizátorom známej vedeckej konferencie HYGIENA ALIMENTORUM, ktorá minulého roku oslávila 40 rokov.

V roku 1991 inicioval a získal podporu vedenia školy a akademického senátu pre štúdium všeobecného veterinárskeho lekárstva pre zahraničných študentov v anglickom jazyku, čím sa zvýšila prestíž univerzity medzi vysokoškolskými inštitúciami doma i v zahraničí a naša univerzita bola medzi prvými, ktoré nastúpili cestu internacionalizácie štúdií. Prof. Cabadaj bol iniciátorom a spoluzakladateľom spoločnosti stredoeurópskych veterinárskych škôl pod názvom VetNEST. Rozširoval a prehľboval kontakty so zahraničnými vysokými školami a výskumnými ústavmi. V roku 1992 sa univerzita stala členom Európskej asociácie veterinárskych vysokých škôl. Vyvrcholením medzinárodných aktivít prof. Cabadaja bolo úspešné ukončenie evalvácie univerzity v roku 1997.

V roku 2001 vedecká rada Veterinárnej a farmaceutickej univerzity v Brne udelila prof. Cabadajovi čestnú hodnosť „doctor honoris causa“. Dr. h. c. prof. Cabadaj svojím aktívnym prístupom k výchovno-vzdelávacej a výskumnej činnosti

na katedre hygieny a technológie potravín je i dnes platným členom kolektívu, a preto mu bol udelený titul „profesor emeritus“.

Okrem bohatej vedecko-výskumnej činnosti a funkcionárskych aktivít ma jubilant aj veľké množstvo záľub. Či už spomenieme vinohradníctvo a vinárstvo, alebo športové aktivity, hlavne futbal, ktoré bohato rozvíjal počas pôsobenia na univerzite. Avšak najväčším koníčkom, záľubou a celoživotnou vášňou jubilanta je poľovníctvo a príroda. Svedčí o tom aj jeho bohatá zbierka loveckých trofejí (hlavne exotických afrických zvierat), ktorú mal až donedávna vo svojej kancelárii a my mladší kolegovia sme pána rektora radi navštevovali, obdivovali exponáty a počúvali historiky s

tým spojené, ktoré pán rektor rád rozprával. O veľmi dobrom vzťahu jubilanta s univerzitou svedčí aj jeho rozhodnutie darovať veľkú časť zbierky trofejí zoologickému múzeu zriadenému na ústave pre chov a choroby zveri a rýb. Takto jeho významné trofeje zo Slovenska, ale hlavne africké exponáty, slúžia pedagogickým účelom univerzity.

Drahý pán profesor, kolektív pracovníkov katedry hygieny a technológie potravín Vám k životnému jubileu srdečne blahožela, praje pevné zdravie, šťastie, pohodu v kruhu rodiny a do ďalších rokov veľa elánu a životného optimizmu.

doc. MVDr. Slavomír Marcinčák, PhD.

a kolektív katedry hygieny a technológie potravín

Zasadala Správna rada Školského poľnohospodárskeho podniku, n. o., Zemplínska Teplica

Dňa 10. marca 2020 sa na UVLF v Košiciach konalo zasadnutie Správnej rady ŠPP n. o., Zemplínska Teplica, ktorého sa okrem členov správnej rady zúčastnila aj rektorka UVLF v Košiciach Dr. h. c. prof. MVDr. Jana Mojžišová, PhD., členovia vedenia univerzity a vedenia ŠPP v Zemplínskej Teplici. Hlavnými bodmi programu rokovania boli návrh rozpočtu a plánu výroby a predaja ŠPP, n. o., Zemplínska Teplica na rok 2020, odovzdanie menovacích dekrétov členom správnej rady na nové funkčné obdobie, voľba predsedu a podpredsedu správnej rady a voľba predsedu a členov Dozornej rady ŠPP, n. o., Zemplínska Teplica.

Rokovanie Správnej rady ŠPP viedol jej predseda doc. MVDr. Oskar Nagy, PhD. Návrh rozpočtu uviedol riaditeľ ŠPP Ing. Ivan Seňko, ktorý oboznámil prítomných s hlavnými východiskami tvorby rozpočtu, s prioritami v oblasti zabezpečovania výrobného procesu, investícií, požiadaviek vykonávania praktickej výchovno-vzdelávacej činnosti, ako aj o plánoch výroby a predaja na rok 2020. Poukázal aj na niektoré problémy v oblasti živočíšnej a rastlinnej výroby a možné riziká, ktoré so sebou poľnohospodárska výroba v súčasných podmienkach jej realizácie prináša s možným dopadom aj na plánovaný rozpočet. Informoval o plánovaných investičných aktivitách v oblasti zabezpečenia prevádzky podniku, živočíšnej výroby, ktoré úzko súvisia aj s požiadavkami kladenými na zabezpečovanie potrieb v oblasti praktickej výučby (pokračovanie v rekonštrukcii ustajňovacích objektov jalovic na farme Čalovka, dokončenie rekonštrukčných prác na administratívnej budove, budovanie a rekonštrukcia skladovacích priestorov pre krmivá, nákup poľnohospodárskej pôdy, udržanie stavov zvierat a zvýšenie úžitkovosti, neustála starostlivosť o zabezpečovanie ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci a pod.). Spomenul tiež zvýšené nároky na prevádzku a vyššie náklady na realizáciu ochrany fariem a ľudí pri realizácii opatrení súvisiacich s výskytom afrického moru ošipaných. Zároveň upozornil na zložitosť podmienok fungovania poľnohospodárskej výroby a riziká, ktoré agrosektoru hrozia aj s ohľadom na domácu poľnohospodársku politiku a s tým súvisiacimi problémami pri realizovaní plánov v budúcnosti.

V rámci diskusie k predneseným materiálom členovia vedenia univerzity a správnej rady ŠPP ocenili aktivity podniku v predchádzajúcom období vo všetkých sférach jeho činnosti. Vyslovili spokojnosť s plnením úloh pri zabezpečovaní praktickej výučby a presvedčenie, že doterajšia

činnosť podniku a jeho plánované aktivity dávajú dobré predpoklady na splnenie navrhovaných zámerov zabezpečenia požadovanej úrovne praktickej výučby študentov aj v roku 2020. Zaujímali sa o problémy, ktoré sa pri zabezpečovaní praktickej výučby na farmách vyskytujú a možnosti ich riešenia, o postup jednotlivých už realizovaných rekonštrukčných prác v podniku a o ďalších plánovaných projektoch v roku 2020. Vyjadřili sa aj k otázkam zabezpečovania potrieb univerzity zvieratami pre potreby výučby tak na farme, ako aj na univerzite, ako aj k celkovej spolupráci s vedením poľnohospodárskeho podniku pri realizácii praktickej výučby. Ocenili doterajšiu veľmi dobrú spoluprácu a ochotu vedenia podniku priebežne realizovať požiadavky kladené na ŠPP pracoviskami univerzity, čo sa prejavilo aj pri úspešnej realizácii ostatnej klinickej praxe poľských študentov z Krakova. Zároveň naznačili možné ďalšie požiadavky na realizáciu aktivít v rámci medzinárodných vzdelávacích projektov v budúcom období, ako aj potrebu pokračovania prevádzkovania univerzitného bitúnku pre realizáciu praktického vzdelávania. Diskutujúci sa zaujímali aj o súčasný stav využívania objektov a areálu EVS v Zemplínskej Teplici, o štruktúru podnikom obhospodarovanej pôdy z pohľadu jeho vlastníctva a prenájmu a poďakovali sa vedeniu podniku za doterajšiu prácu vykonanú v obore univerzity pri úpravách trvalých trávnych porastov a požiadali vedenie o poskytnutie podobnej pomoci aj v ďalšom období. Po diskusii a objasnení niektorých otázok kladených na vedenie ŠPP zo strany členov správnej rady a vedenia univerzity riaditeľom ŠPP Zemplínska Teplica prítomní členovia správnej rady predložili Návrh rozpočtu ŠPP, n. o., Zemplínska Teplica na rok 2020 jednomyselne schválili.

V ďalšom bode rokovania rektorka UVLF v Košiciach Dr. h. c. prof. MVDr. Jana Mojžišová, PhD., na konci funkčného obdobia správnej rady poďakovala jej doterajším členom za vykonanú prácu v predchádzajúcom funkčnom období a za členov Správnej rady ŠPP, n. o., v Zemplínskej Teplici prenasledujúce funkčné obdobie menovala prof. MVDr. Jozefa Nagya, PhD., doc. MVDr. Petra Korima, CSc., a doc. MVDr. Oskara Nagya, PhD. Novovymenovaným členom správnej rady odovzdala menovacie dekréty a popriali im veľa síl v ich ďalšej práci. Doc. MVDr. Oskar Nagy, PhD., sa rektorke UVLF v Košiciach za menovaných členov správnej rady poďakoval za prejavenu dôveru a vyslovil presvedčenie, že všetci členovia správnej rady si svoje úlohy budú plniť zodpovedne tak, ako

to bolo aj v predchádzajúcom období. Za predsedu správnej rady bol na nové funkčné obdobie zvolený doc. MVDr. Oskar Nagy, PhD., a za podpredsedu správnej rady doc. MVDr. Peter Korim, CSc. Na návrh predsedu správnej rady boli na nové funkčné obdobie za členov dozornej rady ŠPP, n. o., v Zemplínskej Teplici schválení Ing. Róbert Schréter, PhD., prof.

MVDr. Pavol Mudroň, PhD., a Ing. Dagmar Pasterňáková. Za predsedu dozornej rady bol členmi správnej rady zvolený Ing. Róbert Schréter, PhD.

doc. MVDr. Oskar Nagy, PhD.

predseda Správnej rady ŠPP, n. o., v Zemplínskej Teplici

Za MVDr. Antonom Pajerským, CSc.

Sú chvíle, keď sa zastaví čas, dozviete sa správu, ktorá vás prekvapí, šokuje, nechcete tomu uveriť. Po ťažkej, zákernej chorobe 3. apríla podvečer 2020 nás v tichosti, navždy opustil MVDr. Anton Pajerský, CSc.

Narodil sa 28. augusta 1954 vo Zvolene, základnú deväťročnú školu vychodil v Haliči, Strednú všeobecnovzdelávaciu školu Boženy Slančíkovej Timravy ukončil v roku 1972 v Lučenci. Miloval prírodu, rád pozoroval zvieratá, jeho otec bol lesník, a zrejme aj to ho primälo k tomu, že sa rozhodol študovať veterinárnu medicínu. Vysokú školu veterinársku v Košiciach, odbor všeobecné veterinárne lekárstvo, úspešne ukončil v roku 1978. Po ukončení školy hneď nastúpil na Helmintologický ústav SAV v Košiciach (od r. 1993 Parazitologický ústav SAV Košice), kde pôsobil do septembra 1996 ako samostatný vedecký pracovník, vedecký asistent. V rámci internej aspirantúry v Helmintologickom ústave absolvoval zahraničné vedecké pobyty v Alma – Ate (ZSSR), v Giessen a Frieure (SRN). V roku 1984 obhájil internú aspirantúru v odbore: infekčné choroby.

Náš kolega, priateľ a vynikajúci odborník bol všestranne erudovaný vo veterinárnej medicíne. Svoje teoretické a praktické skúsenosti odovzdával v prednáškach účastníkom školení, ktoré organizoval Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov Košice (IVVL). Bol spoluautor učebných osnov školenia Odchyt túlavých zvierat (r. 1992), stálym členom skúšobného senátu atestačných skúšok 1. a 2. atestácie IVVL. Lektoroval prednášky v rámci Národného programu vzdelávania pre zamestnancov organizácií štruktúry ŠVPS SR, odbor zdravie a ochrana zvierat. Bol členom komisie pre štátne skúšky z predmetu veterinárska legislatíva, zoonózy a ochrana životného prostredia na UVLF v Košiciach a komisie pre dizertačné obhajoby internej a externej formy v odboroch súdne a verejné veterinárne lekárstvo, invázne choroby. Bol členom Správnej rady UVLF v Košiciach aj predsedom Etickej komisie na UVLF v Košiciach. V rokoch 1996 – 2017 pôsobil v rôznych povereniach v Regionálnej veterinárnej a potravinovej správe v Košiciach, ako vedúci odboru OÚ Košice I. a II., inšpektor RVS Košice III., inšpektor RVS Košice – mesto. Bol tiež poverený riadením RVS Košice II. MVDr. Anton Pajerský, CSc., svoju pracovnú činnosť ukončil na RVPS Košice- mesto ako vedúci oddelenia zdravia zvierat.

Jeho zmysel pre humor a cit pre pravdovravnosť bol známy. Miloval svoju rodinu, tešil sa z úspechov svojej dcéry Eriky, a nadovšetko miloval svojho vnúčika Jurka, s ktorým vedel figľovať a scestovať všetky moria sveta. Po ukončení pracovnej činnosti mal svoje plány, život pred sebou... Uskutočnilo sa z toho tak málo... Je ťažké vyjadriť slovami to, čo cítime, keď odíde priateľ, kamarát, kolega... Len tak bez rozlúčky... Nemohli sme sa s ním rozlúčiť ani na poslednej ceste pre súčasnú situáciu a prísne opatrenia, ktoré spôsobila pandémia Covid-19. Pochovaný bol k manželke Terke v lone krásnej prírody v Klenove tak, ako si to prial, 7. apríla 2020.

Tono, česť Tvojej pamiatke, ostávaš v našich srdciach a spomienkach!

Priatelia, kolegovia z RVPS Košice-mesto

Spoločné zasadnutie členov prezídia KVL SR s vedením UVLF v Košiciach

Dňa 5. 3. 2020 sa konalo v zasadacej miestnosti Rektorátu UVLF v Košiciach spoločné zasadnutie prezídia KVL SR a vedenia UVLF v Košiciach. Na zasadnutí sa zúčastnili všetci členovia vedenia – pani rektorka Dr. h. c. prof. MVDr. Mojžišová Jana, PhD., prorektor pre vzdelávanie MVDr. Martin Tomko, PhD., prorektor pre vedecko-

-výskumnú činnosť a doktorandské štúdium prof. MVDr. Juraj Pisl, PhD., prorektor pre medzinárodné vzťahy a internacionalizáciu prof. MVDr. Zita Faixová, prorektor pre rozvoj školy a hodnotenie kvality prof. MVDr. Jozef Nagy, PhD., prorektor pre klinickú činnosť a styk s praxou prof. MVDr. Alexandra Trbolová, PhD., a kvestor Ing. Róbert Schréter,

PhD. Zo strany prezídia KVL SR sa na stretnutí zúčastnili prezidentka KVL SR pani MVDr. Silvia Štefáková, viceprezident KVL SR MVDr. Ladislav Stodola a členovia prezídia MVDr. Ľubomír Novotný a MVDr. Miroslav Baran, a predseda Dozornej komisie KVL SR JUDr. MVDr. Ivan Riečan.

Na stretnutí prítomných privítala pani rektorka UVLF v Košiciach prof. Mojžišová, ktorá prítomných informovala o činnosti UVLF v Košiciach za obdobie od posledného spoločného zasadnutia s KVL SR a vyhodnotila doterajšiu spoluprácu. Prezidentka KVL SR informovala vedenie univerzity o činnosti komory od posledného spoločného zasadnutia a predstavila nových členov prezídia.

Ďalšími bodmi rokovania bola spolupráca KVL SR a UVLF v Košiciach. Tá sa týkala najmä povinných stáží študentov, možnosti nepovinných stáží študentov a vytvorenia manuálu pre školiace pracoviská. Obe strany intenzívne diskutovali o plnení rámcovej zmluvy týkajúcej sa praxí študentov u súkromných veterinárnych lekárov. Uvedená zmluva bola upravená a schválená v roku 2019 na spoločnom stretnutí vedenia UVLF v Košiciach a prezídia KVL SR.

Prezidentka KVL SR MVDr. Štefáková informovala vedenie, že na webovej stránke KVL si študenti UVLF nájdu menný zoznam všetkých veterinárnych lekárov, ktorí poskytujú študentom možnosť absolvovania praxí. Okrem tejto informácie sa študenti dozvedia, aké tlačivá musia mať pripravené pred nástupom na prax a tiež ktoré tlačivá majú odovzdať po úspešnom ukončení praxe. Na webovej stránke je aj informácia, ako majú študenti postupovať v prípade, ak by mali záujem vykonávať prax u veterinárneho lekára, ktorý nie je na zozname školiacich pracovísk. Za daných okolností musí študent odovzdať garantovi praxe akceptačný list. Následne garant praxe osloví KVL SR a po jej súhlase a zaradení nového SVL do zoznamu školiacich pracovísk môže študent absolvovať u novovybraného SVL odbornú prax.

V súvislosti s odbornými praxami študentov u SVL sa diskutovalo o návrhu činností, ktoré má študent absolvovať v rámci odbornej praxe. Ako zdôraznila pani rektorka, študenti na UVLF v Košiciach počas absolvovania klinických predmetov a stáží na klinikách sú edukovaní a pracujú v súlade s požiadavkami EAEVE komisie pre naplnenie kompetencií prvého dňa (day one competences). Je dôležité, aby študenti tieto kompetencie ďalej rozvíjali aj v rámci odborných klinických praxí u súkromných veterinárnych lekárov. Súkromný veterinárny lekár napomáha študentom tieto kompetencie kontinuálne rozvíjať v podmienkach svojej veterinárnej praxe.

V oblasti vzdelávania sa obe strany dohodli na vzájomnej spolupráci tak v pedagogickej, ako aj lektorskej činnosti.

Na programe jednaní boli aj informácie KVL SR o kultúrno-spoločenských akciách na rok 2020 a bola dohodnutá vzájomná participácia na týchto podujatiach.

Na záver sa pani rektorka poďakovala členom prezídia KVL SR za vysoko prínosné stretnutie a vyjadrila presvedčenie o ďalšej rozvíjajúcej sa spolupráci.

prof. MVDr. Alexandra Trbolová, PhD.
prorektorka pre klinickú činnosť a styk s praxou

ÚVIK – Týždeň slovenských knižníc

Prvý marcový týždeň je už tradične venovaný knižniciam. Tento rok vyhlásila Slovenská asociácia knižníc a Spolok slovenských knihovníkov a knižníc 21. ročník celoslovenského podujatia Týždeň slovenských knižníc 2020, ktorý sa uskutočnil v dňoch 2. – 6. marca 2020 pod spoločným mottom KNIŽNICE PRE VŠETKYCH. Cieľ bol nemenný – pozitívne zviditeľňovať knižnice ako kultúrne a vzdelávacie inštitúcie. Ako povedal Nelson Mandela: „Vzdelanie je najmocnejšia zbraň, ktorou môžeš zmeniť svet.“

ÚVIK v tomto týždni pripravil pre svojich čitateľov atraktívny program – odborné prednášky, súťaže, autorské čítanie či oddych pri spoločenských hrách a ďalšom sprievodnom programe. Zamestnancov a študentov do knižnice pritiahli prednášky na pútavé a aktuálne témy. Ako ovplyvňuje antropogénna činnosť ľudí klímu sme sa dozvedeli v prvej prednáške „Vplyv globálnych zmien na výskyt a rozširovanie hmyzom prenášaných patogénov“ s podtitulom Dôsledky zmeny klímy na zdravie ľudí, zvierat a rastlín, ktorú predniesla doc. MVDr. Alica Kočišová, PhD. Ďalšou aktuálnou témou bol význam výživy v živote človeka. Táto téma je dôsledne spracovaná v publikácii Zloženie potravín a potravinových surovín – pravda o potravinách a boj proti nezmyslom o potravinách, ktorú napísal autorský kolektív pod vedením RNDr. Judit Süli, PhD. Všetky štyri autorky – RNDr. Judit Süli, PhD., doc. MVDr. Anna Sobeková, PhD., RNDr. Zuzana Bujdošová, PhD., a RNDr. Tatiana Hrušková, PhD., pútavo rozprávali o tom, aké je dôležité rozpoznať vhodné potraviny pre človeka a jeho zdravý vývoj od narodenia po starobu. Tak ako sa správame k zvieratám, tak budeme žiť, a že je týranie zvierat vážny spoločenský problém, vysvetlila prítomným doc. MVDr. Daniela Takáčová, PhD. Vo svojej prednáške sa zamerala na týranie zvierat na Slovensku, výskum dôvodov týrania, aktívne týranie a pasívnu ochranu.

Štvrtok 5. 3. 2020 bolo repete vedecko-náučného kvízu o mieste, kde žijeme, tvoríme, pracujeme a málo sa stretávame – II. ročník POZNÁŠ SVOJU UNIVERZITU? Kvíz bol spomienkou na minuloročné oslavy 70. výročia založenia univerzity. Prihlásili sa štyri družstvá – 1. družstvo Mikrobiológia, 2. Epizootológia, 3. Prevádzka, 4. ÚVIK. Viete, že prvý

akademický rok Vysokej školy veterinárskej v Košiciach bol 1949/50, že 1. 9. 1952 sa VŠV stala fakultou Vysokej školy poľnohospodárskej a časopis Folia Veterinaria Facultatis Medicine Veterinarie Cassoviensis vychádzal v náklade 1000 ks už v roku 1956? Na tieto a ďalšie otázky odpovedali súťažiaci v kvíze, ktorý bol rozdelený na tematické okruhy: Slovensko, vlasť naša, malý fliačik na mape Európy; história veterinárstva, veterinárnej medicíny a farmácie; krutá história; boli vo vedení; slepá mapa; rekordy zvieracej ríše. Víťazstvo obhájilo družstvo Epizootológia.

Aj v knižnici máme spisovateľku! V piatok 6. 3. 2020 sa konalo autorské čítanie Mgr. Zuzany Holečkovej. Autorka pútavo predniesla state zo svojich poviedok. V živej diskusii s autorkou sa prítomní dozvedeli o neľahkých úskaliach, ale hlbokých zážitkoch začínajúcich autorov.

Praktickým obohatením programu boli sprievodné akcie, odborná prehliadka študovní pre študentov „Čo sa dnes v knihe dočítaš, zajtra v praxi nájdeš“ a „Zober knihu, prines knihu“, tvoj voľný čas a náš priestor v študovni.

Všetky podujatia sa stretli s pozitívnym ohlasom zo strany študentov, ako aj zamestnancov univerzity, ktorí ich uvítali ako príjemné sprostrenie ich práce.

Pozývame Vás všetkých na Týždeň slovenských knižníc 2021, ktorý sa uskutoční v termíne od 1. – 5. marca 2021.

Libuša Bodnárová

KVL SR informuje

KVL SR – ako sme zvládali pandémiu COVID-19

Situácia okolo pandémie COVID-19 asi preverila každého jednotlivca, ale aj každú organizáciu. Komora veterinárnych lekárov ako stavovská organizácia nebola výnimkou a od začiatku sa snažila zabezpečiť pre svojich členov ochranné pomôcky a aktuálne informácie a usmernenia formou pravidelných newsletterov, mailov, webovej stránky KVL SR a Facebooku. Na jednej strane sme ako súkromní veterinári lekári mali to šťastie, že sme nemuseli zatvoriť svoje praxe, na druhej strane sme boli s ostatnými rizikovými povolaniami v prvej línii a zabezpečovali sme svoje služby non-stop. V krátkom súhrne vyberáme iba časť aktivít a poskytnutých informácií pre svojich členov za obdobie od začatia pandémie.

10. 2. 2020 Informácia FVE o novom koronavíruse. Čo je nový koronavírus 2019? Existujú nejaké preventívne opatrenia, ktoré je potrebné prijať so živými zvieratami alebo produktmi živočíšneho pôvodu?

4. 3. 2020 Odporúčania pre veterinárnych lekárov v súvislosti s COVID-19 (web, FB)

8. 3. 2020 Zaslaný mimoriadny newsletter marec 2020 zameraný na ochranné pomôcky (mail)

8. 3. 2020 Zrušenie vzdelávacích akcií. KVL SR oznamuje zrušenie Kongresu Ortopédia (4.a 5. 4. 2020) a Zrušenie Kongresu SAAM (mail, web)

16. 3. 2020 Zaslaná oficiálna žiadosť na Úrad vlády SR a krízový štáb, aby boli veterinári lekári zaradení medzi prioritu pri zabezpečení ochranných pomôcok a dezinfekcie.

18. 3. 2020 Zaslaný informatívny newsletter KVL SR marec 2020 (mail)

- 23. 3. 2020** Informácie pre členov KVL SR. Platné opatrenie Úradu verejného zdravotníctva SR o zákaze organizovania hromadných podujatí (mail, web)
- 24. 3. 2020** Odporúčania pre majiteľov zvierat pri návšteve veterinárneho lekára v súvislosti s COVID-19 (web, FB)
- 25. 3. 2020** Informácie k plánu prevencie a ochrany územia SR (VPO) v súvislosti s pandémiou COVID-19 (mail, web)
- 26. 3. 2020** Informácia pre chovateľov – Aj počas pandémie COVID-19 udržujte Vaše psy v pohybe (web, FB)
- 28. 3. 2020** Zaslaný informatívny mimoriadny Newsletter KVL SR marec 2020 (mail)
- 28. 3. 2020** COVID-19 – Označovanie vozidiel. Piktogramy pre označovanie vozidiel v súvislosti s COVID-19 (mail, web, FB)
- 28. 3. 2020** Usmernenie členov KVL SR. Veterinárne pohotovosti otvorené aj v nedeľu! Veterinárne pracoviská dostali výnimku z povinného zatvorenia v nedeľu (mail, web, FB)
- 29. 3. 2020** COVID-19 – Kedy platiť dane? Zmeny termínov na platenie dane z príjmov a DPH. Informácie pre členov KVL SR (mail, web)
- 1. 4. 2020** Zasadnutie prezídia KVL SR – telekonferenčne (skype)
- 1. 4. 2020** Informácie pre súkromných veterinárnych lekárov v súvislosti s pandémiou COVID-19 – krízový štáb – otvorené ambulancie (mail)
- 1. 4. 2020** Informácie pre majiteľov spoločenských zvierat v súvislosti s pandémiou (mail, FB)
- 2. 4. 2020** Zaslaný Newsletter KVL SR apríl 2020 (mail)
- 2. 4. 2020** Informácia pre členov KVL SR – ochranné prostriedky (mail)
- 5. 4. 2020** Zaslaný informatívny Newsletter pre regionálnych prezidentov KVL SR (mail)
- 7. 4. 2020** Zaslaný dotazník členom KVL SR – prieskum medzi členmi KVL SR, ako ovplyvnil COVID-19 veterinárne praxe na Slovensku (mail)
- 8. 4. 2020** List na krízový štáb – žiadosť o výnimku pri obmedzení pohybu v rámci Veľkej noci
- 16. 4. 2020** Zasadnutie prezídia KVL SR – telekonferenčne (skype)
- 20. 4. 2020** Zaslaný informatívny Newsletter KVL SR apríl 2020 (mail)
- 7. 5. 2020** Požiadavka KVL SR na krízový štáb o zabezpečení ELIZA testov na COVID 19 pre veterinárnych lekárov
- 10. 5. 2020** Veterinárne dilemy v časoch COVID-19. Veterinárna prax a etické dilemy sú neoddeliteľne spojené (web, FB)
- 11. 5. 2020** Hromadné vakcinácie počas COVID-19. Stanovisko ŠVPS SR k vykonávaniu hromadných vakcinácií proti besnote počas COVID-19 (mail, web)
- 15. 5. 2020** zaslaný informatívny Newsletter KVL SR máj 2020 (mail).

Súčasnú prezídiu KVL SR sa rozhodlo tento rok 2020 pripraviť viac praktických vzdelávacích akcií a workshopov. Žiaľ, pre súčasnú situáciu sme museli ostatné vzdelávacie akcie do odvolania zrušiť. Minulý rok sme ako pilotný projekt pripravili a spustili víkendové zobrazovacie workshopy USG, RTG a endoskopiou vo veterinárnej praxi u spoločenských zvierat. Dôvodom na organizovanie počas jedného víkendu viac workshopov je niekoľko. Od organizačných, priestorových, finančných až po zabezpečenie kvalitných lektorov, a využitie pacientov. Samozrejme, tento koncept je nastavený tak, že ak sa niekto nedostal na vybraný workshop v Nitre, bude mať možnosť sa prihlásiť na tieto workshopy na jeseň, ktoré sa budú konať v Košiciach. Samotné jarné víkendové workshopy sa konali cez víkend v dňoch 7. – 8. 3. 2020 a prebiehali každý samostatne, t. j. v sobotu USG, RTG, endoskopia a v nedeľu USG, RTG s maximálnym počtom 12 účastníkov.

RTG workshopy viedol MVDr. Pavel Proks PhD., vedúci oddelenia zobrazovacích metód Kliniky chorob psů a kočiek, Fakulty veterinárneho lekárstva, Veterinárni a farmaceutické univerzity Brno. Program workshopov bol zameraný na

Víkendové zobrazovacie workshopy spoločenských zvierat

hrudnú dutinu so zameraním na kardiovaskulárny systém a pľúcne pole a bol nastavený tak, že v sobotu bol určený pre začiatočníkov a v nedeľu pre pokročilých so zameraním na projekciu, artefakty, nálezy, diferenciálnu diagnostiku.

USG workshopy viedli MVDr. Ladislav Stehlík, PhD., z oddelenia zobrazovacích metód Kliniky chorob psů a kočiek, Fakulty veterinárneho lekárstva, a MVDr. Ivana Nývltová, Veterinárna a farmaceutická univerzita Brno. Techniku v počte 4 USG prístrojov zabezpečil MVDr. Ján Jagoš z firmy Kestrel, s. r. o. Program v tejto sekcii bol zameraný na brušnú dutinu so sústredením na parenchymatózne orgány. Sobota bola určená pre začiatočníkov a v nedeľu si mohli účastníci vyskúšať pracovať na pacientoch už s Dopplerovským zobrazením v ultrasonografickej diagnostike.

Workshop endoskopia viedol MVDr. Martin Kožár PhD., z Kliniky malých zvierat, oddelenie chirurgie, ortopedie, röntgenológie a reprodukcie UVLF v Košiciach. Techniku zabezpečila firma Ultramed. Po teoretickej časti bola odprezentovaná anatómia, klinické prejavy, diferenciálna diagnostika indikácie, materiálno technické vybavenie, technika prevedenia, príprava pacienta, odber vzoriek, interpretácia nálezov. Okrem rigidnej endoskopie mali účastníci možnosť pracovať aj na flexibilnej endoskopii, či už gastroskopii, alebo kolonoskopii.

Na záver by sme chceli poďakovať všetkým lektorom, ktorí sa podieľali na zabezpečení workshopov, ďalej útluku, ktorý nám poskytol pacientov na vyšetrenie. Tešíme sa na stretnutie s vami na jesenných víkendových zobrazovacích workshopoch, kolegovia.

MVDr. Ladislav Stodola

SPRAVODAJCA Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach - dvojmesačník – 29. 5. 2020 – IČO: 397 474 - **šéfredaktorka: PhDr. Ľudmila Kundriková**, redakčná rada: tajomník **doc. MVDr. Ján Lehocký, PhD.**, Mgr. Zuzana Bobriková, CSc., MVDr. Irena Rajžáková, MVDr. Pavol Rajžák, MVDr. Zuzana Vasilková, MVDr. Beáta Koréneková, PhD., MVDr. Marián Prokeš, PhD., Zlata Marholdová. **REDAKCIA:** Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie, Komenského 73, 041 81 Košice, tel.: 0915 984 558, 0908 803 941, **e-mail:** ludmila.kundrikova@uvlf.sk, zlata.marholdova@uvlf.sk, **INTERNET:** www.uvlf.sk/spravodajca - **SADZBA:** Bc. Ivana Báštiová, **TLAČ:** Edičné stredisko a predajňa literatúry UVLF v Košiciach – EV 3484/09. ISSN 1338-189X – Nepredajné – Nevyžiadané rukopisy nevraciam – Príspevky a fotografie nie sú honorované.